

„Kevesen tudják, hogy az *Elveszett paradicsomot* a teológiát is végzett evangélikus költő, a két éve elhunyt Jánosy István (1919–2006) ültette át ízes és mívés magyar nyelvre.”

► *Négy száz éve született John Milton, a legnagyobb protestáns költő* – 5. oldal

„Sréter »értett a szép szóból«, és levette a Luther-kabátot. Mivel nem tudott megalkudni az egyházi vezetéssel, a vezetők által diktált teológiával, kivált az egyházból. A vári gyülekezet ragaszkodott lelkészéhez, s ezt mondta: »Ha Feri bácsi megy, akkor mi is megyünk.« Így közel kétszáz-kétszázhusz gyülekezeti tag lépett ki az egyházból.”

► *Az evangélikus egyháztól az Evangélikus Testvérgyülekezetig* – 8. oldal

„Meggyőződésem, hogy a kereszténység a 21. századot csak úgy élheti túl, ha az ökumené kiteljesedik, azaz a katolikusok, reformátusok, ortodoxok, evangélikusok és a kisebb egyházak jobban összefognak.”

► *Születésnap interjú D. dr. Nagy Gyula nyugalmazott püspökkel* – 10. oldal

Könyörgés a magyarságért ► 4. oldal
Ahol együtt voltunk és egyenlők ► 5. oldal
Öt templom – egy fesztivál ► 6. oldal
Majd kiderül... ► 7. oldal
Az Ordass- és a Prónay-díjról ► 7. oldal
Motiváció- és kincskeresőben ► 9. oldal

FOTO: SZÉVÉRENYI ÁGNES

Pillanatfelvétel az „Édenkertből”

► *Írásunk a 3. oldalon*

Lesz-e kovásza a növekedésnek?

Kettős hálaadás Nagyszokolyon

► **A Tamási és Környéke Evangélikus Egyházközséghez tartozó Nagyszokolyon kettős ünnepre gyűltek össze a helyi és a környékbeli hívek: amellett, hogy megünnepelték az evangélikus templom felszentelésének kétszázadik évfordulóját, szeptember 13-án az épület részleges felújításáért is hálát adtak. Az ünnepi istentiszteleten Gáncs Péter, a Déli Egyházkerület püspöke szolgált igehirdetéssel.**

A nagyszokolyiak számára azért is számított különlegesnek ez az ünnep, mert az egyházközségben – amely valaha anyagyülekezet volt – utoljára 1929-ben járt püspök. A mára szórványhelyeztetbe került itteni evangélikusság templomának kétszáz éves jubileumára a templomtető bádorgozása, a templombelső kifestése, valamint villanyszelvény munkálatok készültek el.

Gáncs Péter püspök Lk 12,32 alapján mondott igehirdetését rövid történelemórával kezdte, amelynek keretében

felidézte a gyülekezet történetének legfontosabb eseményeit, időszakait. Ezeket állította szembe a mai helyzettel. „Nem természeti csapások sújtják ma a gyülekezetet; a katasztrofális állapotok tudatos falurombolás eredményei” – mutatott rá az egyházkerület püspöke.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Utalt a munkanélküliség aggasztó mértékére, a község bezárt iskolájára, illetve helyben lakó lelkész nélkül álló – és egyre üresebb – templomaira is.

„A történelemóra után hittanra csöngöttek be” – mondta Gáncs Péter, és feltevette a kérdést: hisszük-e, hogy van gond-

viselő Atyánk, Jézus Krisztusban pedig Megváltónk, s hogy a Szentlélek nemcsak gyülekezeteket tud létrehozni, hanem meg is tudja tartani ezeket a közösségeket? Isten mindig megadja a növekedés lehetőségét a leépülés ellenére is, ha néhányan összejönnek az ő nevében, és megmaradnak helyben olyan családok, amelyek kovásza lehetnek a jövő gyülekezetének. Krisztus a szomorú jelenről mindig a jövő felé irányítja tekintetünket.

Az istentiszteletet követően Honthegyi Zsolt lelkész foglalta össze a felújítással kapcsolatos tudnivalókat. Egyúttal búcsúzott is a gyülekezettől, szeptembertől ugyanis Keszthelyen folytatja szolgálatát. A nagyszokolyiak nevében Varga Márta, az utolsó helyben lakó lelkész unokája, a Deák téri gyülekezet tagja búcsúztatta a tizenkét évig itt szolgáló lelkészt.

Gáncs Péter püspök végezetül a folytatásról és a jövőről szólott: a Tamási és Környéke Evangélikus Egyházközség nem marad lelkész nélkül, Csitári Boglárka Flóra lelkészjelölt (képzőn) szeptembertől látja el Tamásinak és szórványainak a pásztorolását.

► – PETRI –

Évközi gondolatok a Bibliáról

■ DR. TRÓZNAI TIBOR

„Mélyes mély a múltnak kútja.” Ez egy híres, bibliai ihletésű regényfolyam első mondata. *Thomas Mann József és testvérei* című műve is jól kifejezi az emberiség kultúrtörténetének összetettségét és kincsektől terhes gazdagságát. Sokan és sokféle módon szolgálták már azzal a tovatűnt századokban, hogy nagyszerű kezdeményezésekkel áldást hozzanak mások életére, értékeket hozzanak mindnyájunkhoz közel.

Immáron fél évszredek annak, hogy egy Ágoston-rendi szerzetes szembefordult a szokásjoggal, és az egyház tanítóhivatala által csak beavatottak számára fenntartott, kevesek által használt, tudós nyelven hozzáférhető szent Bibliát közkinccsé akarta tenni. Kezdeményezése előbb ellenállásba ütközött, de utóbb egyre több nagyszerű segítőtársa támadt, akiknek szíve ügyvévé vált, hogy bárki a saját édes anyanyelvén ismerhesse meg Isten hozzánk szóló üzenetét. Múlhatatlanul fontos ügy ez mindmáig, mert „a teljes Írás Istentől ihletett, és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre” (2Tim 3,16).

Az elmúlt időkben élő és munkálkodó kiváló emberek és utódaik jóvoltából ma a világ minden részén sok millióan vagyunk, akik számára hozzáférhető ez a leírhatatlanul szépséges könyv. És minthogy, Istennek hála, évszázadok óta közkinccsünk, se szeri, se száma a róla, belőle, általa készült tudományos és/vagy szépirodalmi alkotásoknak. Nem vallásos meggyőződésű, ám érték-tisztelő emberek is számtalanszor hivatkoznak az európai kultúra egészére, például J. S. Bachra, Michelangelóra vagy Thomas Mannra, akiknek a művei alig érthetők a Bibliában feltáruló roppant kulturális örökség ismerete nélkül.

A keresztény emberek szívét ma mégsem csupán a kulturális kincs szeretete miatt melegíti át a 2008. *a Biblia éve* néven zajló nagyszerű program. Áldott ügy ez, kultúrtörténeti értelemben is. De mi, akik Isten örök életre hívó beszédét találjuk meg benne, a megszentelt valóság szépségét csodáljuk lapjain. Megszentelt valóságnak pedig

a megtérő emberek millióit tarthatjuk, akik korábbi, esetlegesen kételkedő vagy hitetlen nézetük dacára hitre jutnak, és megtanulnak imádkozni, kérni és hálát adni e könyv olvasása közben. Akik még az emberséget olykor megcsúfoló eszmék dúlása közben is őrzik lelki békeségüket és annak életújító, megszentelő hatását.

„... a teremtetett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését. ...ugyanis a hiábavalóságnak vetett alá.” (Róm 8,19–20) Pál apostolnak ezt a mondatát naponta igazolja az élet. Ámde kétségek és mulasztások, vétkek és tévedések között, a számtalan, lelkünket karcoló vagy egész életünket gyöttrő köznapi történet közben is létezik egy üzenet, amely örökkévaló, egyedül és feltétlen. A reménytelen esetek reményesége. Gondolhatunk például a megindítóan szép fordulatra, midőn Sámuel édesanyja, Anna hosszú gyermektelenség után mégis megáldott, amikor hívó esdeklését az Úr utóddal jutalmazta meg. Annának az eseményt követő hálaéneke (1Sám 2,1–10) már sejteni engedti a Mária ajkán felcsendülő, Lukács evangélista által feljegyzett magasztaló imát (Lk 1,46–55), mely a Jézust ígérő angyali szót követte. Zeneszerető emberek tudják, hogy a Magnificat fenséges szövegére több zeneszerző – így J. S. Bach is – alkotott gyönyörű muzsikát.

A Szentírás tanúsága szerint a szenvedés mélyéről könyörög az ember, mire Isten válaszol, megsegíti a keresőt, a megváltott pedig magasztalja őt kegyelméért. Egy neves német hittudós, Ingo Baldermann a Bibliát a tanulás könyvének nevezte, és abban „újra meg újra a némákhöz szóló nyelvet, a reményesség fényét, a megrettentek felé hangzó megváltó szót” fedezte fel.

A Biblia tényleg az élethosszig tartó tanulás könyve, benne örök párbeszédet írtak le. Ez a nagy dialógus az idők kezdete óta tart az Úr és teremtményei, a kinyilatkoztató Isten és az ő kegyelmét befogadó lelkek között.

Adassék meg, hogy ebből a párbeszédből mind többet érthessünk meg, és a Biblia éve még több embert térítsen az életszentség kútforrásához! Isten áldása kísérje mindazokat, akik segítenek ennek megvalósításában.

„Fel kell hagyni a lelkészközpontú modellel!”

► **A tavaly őszi egyházkerületi közgyűlésen fogalmazódott meg az a javaslat, hogy az egyházi események nagy száma, illetve torlódása miatt – egyszersmind takarékoskodik okából – idén az egyházközségi elnökségek konferenciája kapcsoltságok össze a munkatársképző nappal. Így is történt, szeptember 12–13-án telt házzal zajlottak a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület ezen alkalmi a révfülöpi Ordass Lajos Oktatási Központban. A téma a pályázati rendszerek bemutatása, valamint a házi diakónia volt.**

A péntek esti vacsora után Erdélyi Károly, az egyházkerület pályázati referense *Pályázati lehetőségek – gyülekezeti fejlesztési források* címmel tartott előadásában ismertette a legfontosabb tudnivalókat a hazai és az európai uniós pályázatokkal kapcsolatban. Elmondta, hogy munkacsoportjának feladatai közé sok minden tartozik a projektgyűjtéstől a képzéseken és a tanácsadáson keresztül a stratégiá-

vezésig. Egy központi támogatási rendszer kidolgozását végzik – hiszen óriási pénzüsszegekről van szó. Mint kifejtette, az eddig benyújtott 515 projektből 280 érkezett a dunántúli kerületből, közel tízmilliárd forint értékben. Az egyházkerület nemcsak a beadott projektek számában, hanem abban is élen jár, hogy elsőként kezdték el itt a munkát minősített pályázatiúrról. Az előadó szerint jó lenne,

ha minden gyülekezet stratégiát készítené a következő tíz-tizenöt évre, mert így jobban ki tudnák használni a pályázati lehetőségeket.

A nap *Gabnai Sándor* áhítatával zárult. A Soproni Egyházmegye esperese az állatvilág néhány tagjának ösztönös viselkedésén keresztül mutatta be, hogy milyen fontos lenne az emberi közösségekben is az összefogás, a testvériség.

Másnap reggel – *Bajuszné Orodán Krisztina* nagyveleki lelkész áhítata után – *Ittész János* püspök a délelőtti előadások bevezetőjeként elmondta, hogy gyülekezeteinkben egyre inkább fel kell hagyni a lelkészközpontú modellel. Egyházunknak vannak tartalékai, és az előttünk álló időszakot minél inkább ki kell használni.

► *Folytatás a 3. oldalon*

FOTO: MENYES GYULA

Farkasné Kőrösi Krisztina egy diakóniai projekt tervét ismerteti

A BIBLIA ÉVE

Kolosséi levél – a tévedés

Kolossében nem Pál, hanem valószínűleg egyik tanítványa, talán éppen a levél elején és végén említett Epafrász alapított gyülekezetet. Az apostol azért ragadott tollat, mert Epafrász szerint tévtanítások fenyegették a fiatal közösséget.

A kolosséi tévtanítás mibenléte és a tévtanítók kiléte régóta foglalkoztatja az Újszövetség kutatóit, de igazi megoldásra még nem találtak e kérdésben. Annyit tudunk, hogy a Lükosz és a Meander folyó völgyében fekvő Kolossében nagy számban éltek olyan zsidók, akik hosszú ideje érintkeztek a hellenista kultúrával, mi több, a környéken virágzó úgynevezett misztériumkultuszok követőivel. Talán a Pál által itt kifogásolt tévtanítás is hellenisztikus misztériumkultuszi, prenosztikus és zsidó vallási elemek valamiféle egyvelege lehetett. A tévtanítók tökéletességre törekvő aszketikusok lehettek, ezért akart Pál e levélben a Krisztus-hirdetéssel minél többeket „tökéletes tenni” (1,28).

A kolossébelieket megtévesztők az „emberek hagyományait” és a „világ elemeit” követték „bölcselkedésükkel” (2,8). Pál ezzel szemben azonban egyedül Krisztusról akar hallani, aki minden „filozófia” felett uralkodik, s aki egy nehéz és véres hadjáratban diadalmaskodó hadvezérként (2,14–15) vonul be a kolosséi keresztények életébe. Pált főként azért dühítette ez a tévtanítás, mert a gyülekezeti tagok régi tévedéseinek, hitbeli gyengeségeinek visszatéréséről tartott.

A Kolosséi levél érdekessége, hogy írja a záró rendelkezések között bepillantást enged Pál leveleinek utóéletébe. Ebben az időben Pál egyes leveleit már az egymással szomszédos települések keresztény közösségeiben felolvasták, másolták és megőrizték – liturgikus használatra.

Tévtanítók kerüljenek!

Napjaink posztmodern világában általában az a felfogás, hogy mindenkinek jogában áll azt gondolni bármiről, amit akar. Nagyon kevés a támpontunk arra nézve, hogy kinek milyen véleményt, nézetet kellene követnie. A keresztény hit számára azonban kezdettől fogva fontos volt, hogy Jézus evangéliumát és az arra épülő apostoli tanítást hűségesen, hamisítatlanul megőrizzék. Persze ez régen sem volt olyan egyszerű dolog, hiszen mindig voltak olyanok, akik az „igaz” tanítást unalmasnak, tökéletlennek, filozófiai vagy éppen gyakorlati szempontból kiformálatlanak találták. Ilyenkor léptek fel emberek a maguk sajátos szemléletű, mégis általában a keresztény evangéliumhoz tartalmilag kötődő tanításával. Ezek az „újítók” mindig gyorsan kiérdemelték a „tévtanító” nevet.

Pál késői levelei azt mutatják, hogy a tévtanítóknak voltak bizonyos ismérvek. Először is „engedetlenség” voltak, nem akartak beilleszkedni semmilyen egyházi rendbe. Emellett önmagukat tanítóknak nevezték, de az apostolok tanítását elvetették. Végül pedig igaz volt rájuk, hogy „üres fecsegéseik” soha nem szolgálták a gyülekezetek épülését.

► Magyar Bibliatársulat

SEMPER REFORMANDA

„Vedd csak sorra a te hálátlan ellenségeidet, tégy velük jót, és meg fogod tapasztalni, hogy milyen közel vagy távol állasz ennek a parancsolatnak a szellemétől. De egyúttal meglátod azt is, hogy ennek a cselekedetnek a gyakorlása életre szóló feladatot jelent. Mert ha a te ellenség rád szorul, és te nem segítesz rajta – bár tehetőség megvolna hozzá –, akkor ez ugyanannyi, mint ha megloptad volna őt; mert köteles lettél volna segíteni rajta. Ilyen értelemben mondja Ambrosius: »Tápláld az éhezőt; ha nem táplálsz, akkor teljes mértékben gyilkos vagy.«

► Luther Márton: A jó cselekedetéről (Takács János fordítása)

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 18. VASÁRNAP – 1Kor 1,4–9

Hű az Isten, aki elhívott

A VASÁRNAP IGÉJE

Többen hibájával róják föl az apostoli kor kereszténységének, hogy Krisztus visszatérését közelre várták. Az *Első korinthusi levél* bevezető mondataiból úgy tűnik, mintha Pál apostol osztaná a gyülekezetnek ezt a reménységét: a Krisztus napja közel. Kétségtelen, hogy Pál szavait így is lehet érteni. De nem csak így.

Az evangéliumok tanúsága szerint Jézus úgy beszél második eljövételéről, mint amelynek az ideje kiszámíthatatlan, és bármikor bekövetkezhet. Ebbe a közre várás éppúgy belefér, mint a távoli időkből való eljövétel lehetősége. Épp a bizonytalanságból adódik, hogy mindenkor készen kell állnunk rá, hogy megjelenjünk Krisztus ítélőszéke előtt. Pál pedig arra figyelmeztet, hogy addigra feddhetetlennek kell lennünk. Addigra: tehát – éppen az idő bizonytalansága miatt – lehetőleg még ma.

De mit ért Pál feddhetlenség alatt? Kik bizonyulnak Krisztus ítélőszéke előtt feddhetetlennek?

A kérdésre a *Római levél* 8. fejezetének elején így felel: „Nincs tehát most már semmiféle kártható ítélet azok ellen, akik a Krisztus Jézusban vannak, mivel az élet Lelkének törvénye megszabadított téged Krisztus Jézusban a bűn és a halál törvényétől. Amire ugyanis képtelen volt a törvény, mert erőtlén volt a test miatt, azt tette meg Isten, amikor a bűn miatt tulajdon Fiát küldte el a

bűnös testhez hasonló formában, és kárhözra ítélte a bűnt a testben, hogy a törvény követelése teljesüljön bennünk, akik nem test szerint járunk, hanem Lélek szerint. Mert akik test szerint élnek, a test dolgaival törődnek, akik pedig Lélek szerint, a Lélek dolgaival. A test törekvése halál, a Lélek törekvése pedig élet és békesség... Akik pedig test szerint élnek, nem lehetnek kedvesek Isten előtt. Ti azonban nem test szerint éltek, hanem Lélek szerint, ha Isten Lelke lakik bennetek. De akiben nincs a Krisztus Lelke, az nem az övé.” (Róm 8,1–9)

Pál az *Első korinthusi levél* elején is erre utal, amikor Isten hűségét dicséri: „Hű az Isten, aki elhívott titeket az ő Fiával, Jézus Krisztussal, a mi Urunkkal való közösségre.” (1Kor 1,9) Isten nemcsak a Krisztussal való közösséget tette a kárhözát elkerülésének feltételévé, hanem szüntelenül meg is adja a lehetőséget erre a Szentlélek által. Mert akiben Isten Lelke lakik, és akik a Szentlélek uralma alatt a Lélek szerint élnek, azaz nem a test, hanem a Lélek kívánságait teljesítik, azok a Lélek által Krisztussal is közösségben vannak. Nem cselekedeteik, nem elhatározásuk, nem vallásosságuk által jutnak el a Krisztussal való közösségre, hanem a közösséget a Szentlélek teremti.

Nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy Pál mindezt nem lelkipásztori tanácsként mondja személyes beszélge-

tésben, hanem a gyülekezet közösségének írja. Pál felfogása szerint a gyülekezet attól gyülekezet, az egyház attól egyház, hogy a Szentlélek uralma és vezetése alatt áll. Ahol a Szentlélek vezetése megszűnik, ott nincs Krisztussal való közösség sem, és az egyház többé nem egyház, a gyülekezet pedig nem gyülekezet, hanem mindenek emberi erőfeszítéssel fenntartott gyatra utánzata.

A Szentlélek uralma alatt álló gyülekezetben a Lélek vezetését és ennek nyomán a Krisztussal való közösséget a hívők természetesen egyénileg is megtapasztalják, ki-ki hitének mértéke és a neki adott kegyelmi ajándék szerint. Ám az individualizmus korában nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy az apostol szerint a Krisztus napján a gyülekezetnek kell feddhetetlennek találnia. Ez nem mond ellene annak, hogy – miként Pál máskor mondja – „mindenki a saját tetteit vizsgálja meg”, mert az ítélet napján „mindenki a maga terhét hordozza” (Gal 6,4.5).

Oratio œcumenica

Mennyei Atyánk, hálát adunk az egész teremtettséget átfogó szeretetedért, amelylyel fenntartod életünket, és Jézus Krisztusban munkálod megváltásunkat. Add, hogy a te szereteted ne legyen hiábavaló életünkben, formálhasson bennünket, és a te arcod tükröződhesen rajtunk!

Könyörgünk világunkért, amely magán hordozza teremtő kezed nyomait. Megvalljuk, Urunk, hogy túl sokszor vagyunk benne hűtlen sáfárok és csak kevésszer jó gazdák. Természetesnek vesszük a kenyér ajándékát, és ellened háborgunk, ha szükségét szenvedünk valamiben. Kérünk, nevelj minket teremtett világunk iránti felelősségre, hogy lakhatóan őrizhessük meg utódaink számára.

Könyörgünk hazánkért, amelyben hosszú évszázadokig őrizted őseinket, s ahol mi magunk is otthonra találhatunk. Kérünk, ne engedd felednünk, hogy csak akkor lehet igazán otthonunk e föld, ha tőled kapott ajándékként szeretni tudjuk. Emlékeztess erre vezetőt, politikust, polgárt, hogy ne kelljen hontalanná válnunk saját hazánkban.

Könyörgünk településünkért, a lakóhelyünk közvetlen környezetében élőért. Gyakran mélyedünk bele saját problémáinkba, és nem vesszük észre a segítségre szorulókat. Elmegyünk a koldus mellett, nem halljuk meg a hajléktalan kopogását, és tétlőn mesélünk az éhezőnek. Kérünk, erősítsd bennünk a szeretet felelősségét, hogy nyitott

szemmel járjunk, és megtegyük, amit reánk bízál.

Könyörgünk gyülekezeti közösségünkért, szereteted forrásának helyéért, amelyet oly sokszor mérgeznek emberi indulataink. Megvalljuk, Urunk, sokszor még egymást sem tudjuk szeretni, nem-hogy ellenségeinket. Fordulj felénk könyörülő irgalmaddal, hogy gyarapodhassunk ne csak létszámában, de növekedhessünk az irántad való engedelmségben is. Add, hogy igéd magvetése ne legyen hiábavalóvá életünkben.

Könyörgünk családi közösségünkért s benne önmagunkért. Annyi minden terhel bennünket, kit gyász és fájdalom, kit betegség és félelem, kit bizonytalanság és reményvesztettség. Támazsra, vi-

A lélek kívánságainak engedelmeskedő, a test kívánságait elutasító, nekik ellenálló élet és nyomában a Krisztussal való közösség azonban nehezen képzelhető el a Szentlélek uralma alatt álló gyülekezettől elszakadva.

A kör itt bezárul. Visszajutunk az alapkérdéshez: egyházunk és benne gyülekezetünk a Szentlélek uralma alatt állnak-e még? Mert a lehetőség erre ma is adott. Hiszen – miként Pál tanúsítja – Isten hűséges! Hűsége ma sem, irántunk sem szűnt meg!

De mi a jele annak, ha az egyház már nem áll a Szentlélek uralma alatt? Az *Első korinthusi levél* kijelölt részének folytatásában Pál erre így ad választ: „A mi Urunk Jézus Krisztus nevére kérlek titeket, testvéreim, hogy (...) ne legyenek közöttetek szakadások, hanem ugyanazzal az érzéssel és ugyanazzal a meggyőződéssel igazodjatok egymáshoz. Mert (...) viszálykodások vannak közöttetek. Úgy értem ezt, hogy mindenki így beszél köztetek: »En Pálé vagyok, én Apollósé, én Kéfásé, én pedig Krisztusé.« Hát részekre szakítható-e Krisztus?” (1Kor 1,10–13)

Ahogy egykor a korinthusiak számára volt visszatérés a viszálykodás és szakadás halállal felérő állapotából, úgy számunkra is van, mert „hű az Isten, aki elhívott (...) az ő Fiával, Jézus Krisztussal, a mi Urunkkal való közösségre”.

■ VÉGHÉLYI ANTAL

Szívből szeretlek, Jézusom

ÉNEKKINCSTÁR

► **Vannak az ember életében olyan pillanatok, amikor döbbenet éli át menny és föld találkozását. Olyan „szemtanúvá” válik, aki mindezt önmagában is megtapasztalja. Sokszor álltam már virágvasárnap vagy nagyszombaton a Deák téri oltár előtt; a Lutheránia kórusral Johann Sebastian Bach János-passióját énekelve eljutottunk az utolsó korálig, a Szívből szeretlek, Jézusom (EÉ 362) utolsó verséig. Az addigra már elfáradt hangok új életre keltek, a szemek ragyogtak, a kórus olyanná vált, mint egy csapat, amely az öröklét felé menetel valami megmagyarázhatatlan, földöntúli boldogsággal.**

A Szentháromság ünnepe utáni tizennyolcadik vasárnap evangéliuma (Mt 22,34–46) az Isten és az embertárs szeretetéről szóló jézusi kettős nagy parancsolatot állítja elénk. Jézus az összekötő kapocs menny és föld között, a Krisztus-követő embert a szeretet parancsolata

hivatalából. Végül húsz éven át nürnbergi lelkészként tevékenykedett.

Nevéhez leghangosabban a *Szívből szeretlek, Jézusom* kezdetű ének kötődik, amely az évszázadok alatt sok-sok generáció himnuszává vált, többek között Heinrich Schütz és Bach is feldolgozta.

A szöveg jellegzetessége a személyes hangneme, amely nem moralizáló jellegű, hanem állandó, folyamatos rácsodálkozás a kegyelmével jelen lévő Krisztusra. Az emberi élet határára állít, szinte kiemeli a megszokott emberi látásmódból. Egyszerre tekint felfelé, Istenre és az embertársakra.

Az első versszak a Jézusba vetett bizalom mindent átölölő, felülíró indulatáról tanúskodik. A háttérben pedig felsajlik Luther kilencvenöt tételéből a hatvankettedik: „Az egyház igazi kincse az Isten dicsőségének és kegyelmének szent evangéliuma.”

A második vers a keresztény életútra tekint. Az az ember tud testvére mellé odaállni, aki tisztában van vele: életét, küldetését Istentől kapta. Ez az ember képes békességgel elfogadni azt az utat, melyet végig kell járnia. „Ha valaki énutánam akar jön-

ni, tagadja meg magát, vegye fel a keresztjét, és kövessen engem.” (Mt 16,24) A harmadik vers az Istenben bízó ember földi életének és a világvégének a párhuzamba állítását, hiszen az embernek és a világnak is porrá kell lennie, meg kell semmisülnie, hogy Krisztus dicsősége új életre támaszsa fel.

Olyan, a szeretetről szóló hitvallás ez az ének, amely a Szent elé állít minket. Oda, ahol már nem kell figyelmeztetni bennünket: „Oldd le sarudat a lábadról, mert szent az a hely, ahol állsz.” (Józs 5,15b) Oda, ahol rálátunk Isten dicsőséges cselekedeteire, elmondhatóan és megérthetetlen szeretetének ajándékaira és arra a csodára, hogy elhívása alapján mindenkinek mi is részesei lehetünk.

Sokszor görcsösen, eredményt hajhászva botladozunk keresztényünk túlnő utunkon. Mai énekünk megtanít bennünket arra, hogy először tekintsünk fel örökkévaló Istenünkre, és ezután, órajta keresztül lássuk meg testvéreinket a világban. Küldetésünk útján csakis egyedül Urunk kegyelméből élhetünk. „Ézért tehát nem azé, aki akarja, és nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené.” (Róm 9,16)

■ JOHANN GYULA

LAPUNK A VILÁGHÁLÓN A WWW.EVELET.HU CÍMEN OLVASHATÓ.

„Fel kell hagyni a lelkészközpontú modellel!”

◀ Folytatás az 1. oldalról

A diakónia témakörében elsőként felszólaló Janurikné Csonka Erika, a Szarvason működő diakóniai és módszertani központ vezetője a Gyülekezeti diakónia új lehetőségei címmel tartott előadásában elmondta, hogy a második világháború után az egyház a templom falai közé szorult. Egyetlen kitérés pontja maradt: az idősök és a fogyatékosok közötti szolgálat.

A rendszerváltozás után is sok szeretetotthont alapítottak hazánkban. Öregedő társadalomban élünk, és az önkormányzatok kötelező feladatai közé tartozik az idősekről való gondoskodás; ezt átvehetjük tőlük, hiszen így üres ingatlanjainkat funkcióval tölthetjük meg. Az új szociális ellátási formák bevezetése által új lehetőségek nyílnak meg az egyház

előtt, az étkeztetéstől a házi segítségnyújtáson, az idősök klubjának üzemeltetésén át egészen az utcai szociális munkáig.

Farkasné Kőrösi Krisztina nádasdi lelkész egy Dunántúlon megvalósítandó diakóniai projekt tervét ismertette. A megüresedett nádasdi parókiával kapcsolatban szöttek terveket; felmerült családi napközi, idősök klubja és lelkigondozói központ létesítésének ötlete is. A polgármestertől megérdeklődtek, hogy tervek beilleszthető-e a falu programjába. Válaszként azt kapták, hogy a településen a házi segítségnyújtás nincs megoldva. Ezután kezdtek az igények felmérésébe; ennek egyik eleme volt a „próbanap”, amelyre sokan eljöttek. Sőt a körjegyző kérésére még öt településre kiterjesztik munkaterületüket. Reménységük szerint 2009. szeptember 1-jétől kezdhe-

tik meg működésüket Nadasdi Evangélikus Szociális Központ néven.

Ebéd után ifj. Zászkaliczky Pál informatikusnak, az Evangélikus Szolidaritási Alap elnökének a referátuma következett. Az előadó ismertette az országos elnökség megbízásából végzett felmérését, amelyre a majdan (január 1-jével) hatályba lépő szolidaritási törvény megalkotásához volt szükség. A jogszabály az egyházban is fontos nyugdíjérvényt igyekszik rendezni.

A hétvégi együttlélt úrvacsorai istentisztelettel zárult. Itt János püspök 1Jn 4,19 alapján tartott igehirdetésében hangsúlyozta, hogy nem véletlenül született erre a világra. Isten előbb szeretett bennünket, mint mi őt. Akkor áll helyre a bibliai értékrend, ha minden, amit teszünk, csak válasz Isten megelőlegezett szeretetére.

■ MENYES GYULA

Szent többes számban

Nagyné Szeker Éva iktatása Rákoskeresztúron

▶ A Rákoskeresztúri Evangélikus Egyházközségben egy napon két ünnepi istentiszteletet is tartottak. Szeptember 14-én délelőtt a gyülekezet harminckilenc éven át szolgáló lelkészét, Kósa Lászlót búcsúztatták ünnepi hálaadó istentisztelet keretében. Ugyanezen nap délutánján iktatta be hivatalába Győri Gábor, a Pesti Egyházmegye esperese Nagyné Szeker Évát, a gyülekezet újonnan megválasztott lelkészét. Mindkét ünnepi alkalom igehirdetési szolgálatára Gáncs Pétert, a Déli Egyházkerület püspökét hívták meg.

négy templommal rendelkező gyülekezetének pásztorolásához? – utalt a püspök azokra a kihívásokra, melyek Nagyné Szeker Éva előtt állnak új szolgálati helyén.

FOTO: PÉTER GÁBOR

Az iktatási istentisztelet liturgiai szolgálatában Kósa László nyugalmazott lelkész és Eszlényi Ákos másodlelkész segédkezett a Pesti Egyházmegye esperesének.

Az egyházkerület püspöke Fil 4,13 alapján hirdette Isten ígétét. Prédikációja elején rámutatott, hogy mai világunkban, a gazdasági és politikai életben az egyik legtöbbet hangoztatott téma az energia; életünk jelentős része az energiaforrások és az energiafelhasználás kérdése körül forog. Egyéni életünkben is jelentkezik ez a probléma: „Egy kétyermekes lelkésznek lesz-e elég energiája a főváros egyik legnagyobb,

Az apostol nem azt javasolja az „energiagondok” megoldására, hogy fogyaszszunk kevesebbet, vagy keressünk új forrásokat. Jézus Krisztusra mutat, és azt állítja: „Mindenne van erőm a Krisztusban...” Ez azonban csak akkor valósulhat meg, ha valóban ő van a centrumban, és köré rendeződik az életünk, vagyis engedjük, hogy ő mutassa meg azokat az igazán fontos területeket, amelyekre időt, energiát érdemes áldozni.

Gáncs Péter felhívta a figyelmet arra a veszélyre, amikor a lelkész felkínálja a forrást, de ő maga nem merít belőle. Fontos, hogy a spirituális erőforrás mellett a család, a közösség, a gyülekezeti „csapat” megtartó ereje is mögöttes legyen, és tudjon erőt meríteni azokból az emberekből, akiket mellé állított Isten.

A rákoskeresztúri gyülekezet újonnan beiktatott lelkésze, Nagyné Szeker Éva Ef 4,1-6 alapján mondta el igehirdetését. Hangsúlyozta, hogy életünk csak többes számban nyerheti el értelmét: csak kötődésekben, kapcsolatokban és közösségekben van értelme. Ez az Istentől eredő „szent többes szám” a keresztfa tövében alakul ki: ha életünkben a feltámadott Úr ragad meg bennünket örömeivel és erejével, akkor leszünk képesek igazán átélni a közösség igazi jelentőségét, nevezetesen azt, hogy együtt, közös hitvallással vihetjük híret a Feltámadottnak szerte a világban.

Nagyné Szeker Éva az akkor még társulásban lévő Kisapostagon, Dunaujvárosban és Dunaföldváron kezdte meg szolgálatát. Öt éves lelkészi munkája során fő feladata a dunaujvárosi gyülekezet felépítése volt. 1990-ben lett a Keszthely és Környéke (Tapolca, Sümeg, Hévíz) Evangélikus Egyházközség lelkésze, ahonnan most tizennyolc év szolgálat után búcsúzott.

■ P. G.

Édenkert evangélikus módra

Művészeti fesztivál Budaörsön

▶ Isten a legfőbb művész. Ő áll teremtményeinek alkotásai mögött is, akár festményről, dalról, színdarabról, táncról, akár egy bográcsos csirkepaprikásról van szó... E gondolat jegyében várta a Budaörsi Evangélikus Egyházközség tárt kapukkal az érdeklődőket, a feltöltődni vágyókat szeptember 13-án, szombaton délután az Édenkert keresztény művészeti fesztiválra.

Amikor a szervezők három évvel ezelőtt megálmodták ezt az összművészeti rendezvényt, jól gondolták, hogy a művészet nyelvében többeket megszólíthatnak, s e közös nyelv által az evangélium eljuthat azokhoz is, akik vasárnapként nem ülnek be a templom padsoraiba.

Endreffy Géza lelkész köszöntője és rövid áhítata után először bábszínház szó-rakoztatta a kisebbeket, majd az egybegyűltek a helyi gyülekezet tagjaiból álló Erős Vágy nevű zenekart hallhatták. Ekkor már javában rotyogtak a finom ételek a bográcsokban, s készültek a szebbnél szebb alkotások a kézművészattorban.

A My Friends négytagú vokálkórus népszerű gospeldallamai után rövid, de

annál szívhez szólóbb színdarabot mutattak be a gyülekezet fiataljai. Az esti órákban ismert amerikai bluesklasszikusok csendültek fel ifj. Ecséri János énekes-szájharmonikás csapatának, a Blues Truppnak a tolmácsolásában. A nap utolsó fellépőjeként pedig az ír és kelta népzenei játékos Shamrock zenekar perdítette táncra a kitartó közönséget.

A fesztivál ideje alatt a Budaörsi Művészek Egyesületének kiállításán kívül bibliai történeteket ábrázoló gyermekrajzokat tekinthetett meg a közönség. Aki ezen a napon elmélkedésre, imádkozásra vágyott, a kert gyümölcsfái közt járhatta végig a Lélek-kert ösvényét, melyen igeversék és különböző kérdések felett gondolkodhatott el.

A program szervezőjétől, Bakondi Gábertől megtudtuk, hogy a rendezvény költségeit az önkormányzat hozzájárulásából és a gyülekezeti tagok adományaiból állták, s hogy a fellépő művészek nem kértek fellépési díjat. A gyülekezet felügyelője, dr. Garádi Péter örömmel számolt be arról, hogy az idei fesztiválon mintegy százan fordultak meg – többen, mint tavaly –, és a sok régi ismerős között több új vendéget is köszönthettek.

■ SZEVÁGI

A homlokzata is megújult a majosi templomnak

Tavaly renoválták a bonyhád-majosi evangélikus templom tornyát. A gyülekezet és vezetője már akkor elhatározta, hogy folytatják a felújítási munkákat. Ehhez a Magyarországi Evangélikus Egyház megszavazotta a majosi gyülekezet számára kétféle forintot, melyet az idén a templom főhomlokzatának felújítására fordítottak.

Ez évben még szeretnék helyrehozni a templom lépcsőjét és rendezni a főbejárat előtti teret. A további egymillió forintos beruházás teljes megvalósulásához az idén is számítanak Bonyhád Város Önkormányzatának támogatására. Természetesen a gyülekezetnek is nagy szerepe van a templom megszüpülésében, anyagiakkal is hozzájárulnak a felújításhoz, és lelki támogatásban is számíthat rájuk Makán Hargita lelkész.

■ MÁTÉ RÉKA felvétele

A kulcsos ember, Bugenhagen öröksége

Luther és Melancthon mellett alighanem Johannes Bugenhagen a reformáció legjelentősebb alakja. Szülővárosában, az északnémet Greifswaldban emlékeztek meg arról a férfiról, aki önmagát csak dr. Pomeraniusnak nevezte. A Hanza-város dómjában múlt vasárnap megtartott ünnepi istentiszteleten részt vett az éppen Greifswaldban ülésező európai egyházi vezetők konferenciájának több tucat püspöke, szuperintendense és elnöke is. A reformátor évszázadok távlatából is tiükört tartott élénk: tudunk-e hozzá méltó igehirdetők, vezetők és főképpen lelkigondozók lenni?

Bugenhagen a wittenbergi városi templom lelkésze volt harmincöt éven át. Az evangélikus gyakorlatot jól összefoglalja Lukás Cranach itteni oltárképe, amely mintegy megeleveníti szolgálatunk súlypontjait. A festmény középpontjában az utolsó vacsora áll, utalva az úrvacsorára mint szentségre. A kép megjeleníti a másik szentséget, a keresztséget is: nem más, mint Philipp Melancthon tart keresztvíz alá egy gyermeket.

Kezdetben a lutheri reformáció még külön kezelte a bűnbánat szentségét; erre utal a képen Bugenhagen alakja, aki két kulcsot tart a kezében. A Jézustól kapott mandátummal, az oldás és kötés hatalmával él. Cranach festményén az igehirdetést – mondhatjuk természetesen – Luther Márton képviseli, aki a szószé-

ken állva prédikál, közben pedig a keresztre feszített Jézusra mutat.

Luther, Melancthon és Bugenhagen – a reformáció sebesen száguldó szekérének hármasfoglata. Vegyük most szemügyre a harmadikat, a híveink körében talán kevésbé ismert Bugenhangent! Nem egyszerűen az évforduló kötelez erre minket, hanem egyházaink mai helyzete is. Az ige tiszta hirdetése és a szentségek helyes kiszolgáltatása mellett – amire az Ágostai hitvallás is utal – ma az egyház elsősorban az emberekkel való személyes törődés, a lelkigondozás és a vigasztalás színtere kell, hogy legyen. Tanulhatunk ettől a kulcsos embertől. Minden lelkész nagy méltósága és kötelessége, hogy ama kulcsokat tarthatja kezében.

Dr. Pomeranius nemcsak wittenbergi lelkész, hanem Luther személyes lelkigondozója is volt. 1525-ben ő eskette össze a reformátort Bóra Katalinnal, majd ő lett első gyermekük keresztapja. (Aligha véletlen, hogy a kisfiú a Johannes nevet kapta!) Bugenhagen gyóntatóként is mindvégig Luther mellett állt. Testvéri szolgálataira különösen is nagy szükség volt azokban az időkben, amikor a reformátort ismételt szorongás és halálfélelem kizökkentte. Luther, aki kísértő látomásai során odavágta a tintatartót az általa látni vélt ördöghöz, így nyilatkozott nála egyébként két évvel fiatalabb lelki atyjáról: „Pomeranius ezekkel a szavakkal

ÉGTÁJOLÓ

vigasztalt meg szomorúságomban: »Isten most így tűnődik: Mit is tehetnék ezzel az emberrel? Tűnődőlkö tehetséget adtam neki, ő mégis kétségbe vonja kegyelmemet?« Így aztán megvigasztalódtam, és mintha egy angyal hangja lett volna úrrá a szívemen. Ugyanakkor tudom, hogy maga Bugenhagen nem is tudta, hogy ezzel engem mennyire eltalál, és szavaival milyen sokat segít nekem.»

A nagy wittenbergi pestisjárvány idején Bugenhagen a városban maradt. Amíg lehetett, folytatta írásforgatói előadásait, majd ápolta a betegeket, és vigasztalta a gyászolókat. Ő volt Luther – ma Magyarországon ő állt – végrendeletének hitelesítője, majd ő állt a reformátor halálós ágya mellett is. Így aztán mi sem lehetett természetesebb, mint hogy 1546-ban ő temette Luthert. „Mit is mondhatnék most, amikor a sírástól alig bírok megszólalni? De ki vigasztal majd meg titeket, ha lelkészetek és igehirdetőitek nem tud megszólalni?” – kezdte prédikációját, majd iThessz

4,13–14 alapján mégiscsak tanúbizonyságot tett Krisztus győzelméről bűn és halál fölött.

Greifswaldban, a Lutheránus Világszövetség egyházvezetői értekezletén bizony megérintett minket Bugenhagen példája. Már csak azért is, mert ő ténylegesen püspöknek volt tekinthető, hiszen a száz választófejedelemség területén ő gyakorolta az ordináció és a vizitáció, vagyis a lelkészszentesítés és a hivatalvizsgálat kettős jogkörét. Anélkül, hogy magunkat egy sorban mertük volna említeni a wittenbergi pásztorok pásztorával, kimondatlanul is szembe kellett néznünk a kulcsos ember ezen örökségével.

Beszélgéseinkben visszatérő gondolat volt, hogy miként tudunk élni a vezetői felelősséggel. Nem torzít-e bennünket az úgynevezett hatalom? Öszintén beszélgettünk egymás között arról, ki hogyan találja meg a maga lelkigondozóját, mikor és hogyan tud lelkiileg töltekezni.

Közismert, hogy minden lelképásztorra leselkedik az elmagányosodás, a kiegészítő veszélye. Talán fokozottabban érvényes ez a püspökökre, hiszen sokszor olyan lelki terheket kell hordozniuk, amelyeket nem tudnak megosztani másokkal.

Egyetértettünk abban, hogy tisztában kell lennünk korlátainkkal, vagyis képeznünk kell magunkat a vezetés elméleti és gyakorlati tudományában, továbbá számos kérdésben igénybe kell vennünk teológiai referensek és egyéb szakértők munkáját.

A legnagyobb felelősség azonban az, hogy tudunk-e élni a kulcsok hatalmával. Képesek vagyunk-e lelképásztorokként a legszemélyesebb kérdésekről is – akár a gyóntatás keretén belül – beszélgetni? Bűnnek tudjuk-e nevezni a bűnt, és meg tudjuk-e hirdetni a tőle való szabadulás lehetőségét? Személyes tanúságot tudunk-e tenni arról a Jézusról, aki elítéli a bűnt, de szereti a bűnöst?

Greifswaldban önvizsgálatot tartottunk. Megkérdeztük önmagunktól, hogy jellemzi-e életünket a transzparencia, vagyis tetten érhető-e szavainkban és cselekedeteinkben – azaz egész életünkön – a krisztusi életforma. Ama belső szobámban pedig azzal a kérdéssel szembesültem, hogy megvalósul-e bennem választott püspöki jelmondatom: „Neki növekednie kell, nekem pedig kisebbé lennem.” (Jn 3,30)

Fábiny Tamás püspök Északi Egyházkerület

Közlemény

A Magyarországi Evangélikus Egyház Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületének illetékes bizottsága által – a 2005. évi III. törvény 14. §-a, valamint a 3/2003. (V. 23.) országos szabályrendelet rendelkezése szerint – lefolytatott parókusi alkalmassági vizsgálatot Csorbáné Farkas Zsófia Anna (Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ, Győr), Gombor Krisztián (Farád), Szabó Bertalan Péter (Hegyeshalom) és Wagner Szilárd (Harka; Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola, Sopron) beosztott lelkészek eredményesen megállították.

A bizottság megállapította, hogy nevezett lelkészeink az önálló gyülekezeti lelkesítő szolgálat végzésére alkalmasak, erre a szolgálatra megválaszthatók vagy meghívhatók.

Győr, 2008. szeptember 15.

Ittész János püspök

Felhívás: újra Fébé-díj

A Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület választmánya 2006 februárjában döntött a Fébé-díj megalapításáról. Az elhatározás szerint minden tanév végén három evangélikus középiskolánk egy-egy olyan tanulója vehette át a kitüntetést, aki az irgalmasság vagy a felebaráti szeretet szép példáját élte az iskolatársai elé.

A díjjal kapcsolatban sok örömet élhettünk át. Jó volt a tanévzáró ünnepségeken hat-hétszáz diákot együtt látni, akik evangélikus középiskolában tanulhatnak. Nem egy alkalommal, amikor kiderült, hogy ki fogja kapni a díjat, mindenki azt mondta, hogy a választott diák igazán megérdemli, s a személyéről egyáltalán nem volt vita az odaítéléskor. Örültünk akkor is, amikor a díjazottak eljöttek a konferenciánkra. Az egyik évben egyszerre két Fébé-díjas is velünk volt, máskor az egyik kitüntetett a testvérével volt a vendégünk.

Az elmúlt tanévben, már a változás előjeleként, hat iskolánkat kerestük meg felkérésünkkel. A jövőben ugyan-

is azt szeretnénk, hogy az egyébként változatlan Fébé-díj (könyv- és pénzjutalom, valamint a díjazottnak és családjának a vendégül látása a Fébé valamely konferenciáján) valóban nemes versengést indítson a tanulók között. Ezért a most megkezdődött tanévtől fogva valamennyi középiskolánk javaslatait várjuk a Fébé választmányához, mindig május 15-i beérkezéssel, hogy a – reménység szerint – tizenkét jelölt közül választhassuk ki megjutalmazásra azokat, akik legjobban megfelelnek eredeti célkitűzéseinknek.

Arra kérjük ezúton középiskoláinkat, hogy már a tanév elején hívják fel a diákok figyelmét a Fébé-díjra, és év közben is buzdítsák őket! Egyúttal természetesen tanulóinkat is megszólítjuk, hogy szívből segítsék a valamiben hiányt szenvedő, rászoruló társaikat!

Isten áldása legyen iskoláink nemzetnevelő szolgálatán, a tanárok és a diákok életén. „Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyerne.” (Mt 5,7)

► A Fébé választmánya

Könyörgés a magyarságért

Nem kevesen az ország távoli pontjairól, sőt jelenlegi határain túlról utaztak szeptember 13-án Tihanyba, hogy résztvevői legyenek az apátsági templomban tizenkét esztendeje meghonosodott imádságos ökumenikus együttlétnek. A *Könyörgés a magyarságért* elnevezéssel hirdetett évenkénti esemény egyike az 1055-ben alapított bencés monostor legmeghittebb, legmagasabb újkorai alkalmainak. Szolgálattevői sorában évről évre történelmi egyházaink jeles képviselői viszik az Úr elé népünk, nemze-

tünk sorsát, irányítják a figyelmet Isten (ország)határokat nem ismerő kegyelmes, üdvözítő szeretetére. Evangélikus részről eddig Ittész János és Lackner Pál evangélikus püspökök voltak vendégigehirdetői az ünnepi istentiszteletnek, idén pedig Dolinszky Árpád szuperintendens kapott meghívást.

Szerkesztőségünknek – lapzártáig – nem sikerült megtudnia, hogy a vajdasági magyar lutheránusok lelkesítő vezetője miért nem tudott megérkezni a felsziget csúcsára az előzetesen egyeztetett idő-

pontban. A hirtelenjében helyettesítésére vállalkozó házigaзда, dr. Korzenszky Richárd OSB perjel felemelő szolgálatát ugyanakkor talán az is „igazolta”, hogy az idei közös könyörgő nap a tihanyi templom felszentelésének évfordulójával esett egybe. „Igen, voltak itt már magyarok ezer évvel ezelőtt, és itt volt Európa ezer évvel ezelőtt. És András király, akinek sírjára majd virágot teszünk, az alapító oklevéllel egy keresztény közösség számára teremtett életlehetőséget. Itt vannak a gyökereink. Európa gyökerei elválaszthatatlanok a magyarságtól és elválaszthatatlanok a kereszténységtől” – hangsúlyozta az apátság vezetője, majd hozzátette: „A kereszténység nem képzelhető el közösségteremtés nélkül. Nem lehet valaki keresztény úgy, hogy elfordul a másik embertől. (...) Tegyük meg mindent azért, hogy gyökereinkhez hűek maradjunk!...”

Az *EvÉlet* kérdésére válaszolva Korzenszky Richárd később elmondta, hogy az 1995. évi ökumenikus imahét során Paloznakon, történetesen épp az evangélikus templom szószerén ötlött fel benne a magyarságért való közös tihanyi könyörgés gondolata. A szeptember második szombatján tartott alkalom liturgiájában kezdettől részt vesznek a környék protestáns lelkészei is.

■ T. PINTÉR KÁROLY

A bazilikák egyházi jogi kiváltságai

► **Basilica minor** rangra emelkedett a máriabesnyői és a máriagyúdi kegytemplom. Ezt ünnepi szentmise keretében hirdette ki szeptember első, illetve második vasárnapján Julius Janusz apostoli nuncius. Hogy e cím pontosan mit jelent, azt Varga Lajos római katolikus püspök, az Országos Katolikus Gyűjteményi Központ vezetője világította meg.

A bazilikák egyházi jogi kiváltsággal rendelkező templomok, amelyek hosszú időre visszatekintő, kiemelkedő hitéletük elismeréseként kapják meg privilégiumukat a Szentszéktől – közölte a püspök. Kifejtette, hogy a bazilikákat két csoportba szokás sorolni. Az egyikbe a *basilica maior* (nagy bazilika) rangú templomok tartoznak; ezek a Rómában található, nagy jelentőségű templomok. Ilyen, úgynevezett patriarchális bazilika a Szent Péter-bazilika, a Falakon Kivüli Szent Pál-bazilika, a Szent János-bazilika és a Santa Maria Maggiore-bazilika.

A másik csoportot a *basilica minor* (kis bazilika) rangú templomok alkotják; ezek egyházmegyékben különleges hitéleti szereppel és tekintéllyel bírnak. E cím elnyerésének érdekében a folyamat kezdeteként a megyés püspök felterjeszti a Vatikán Istentiszteleti és Szentségi Kongregációjához azokat az indokokat, amelyek alapján a templom a kiváltságra érdemes. Jelentős szerepe van az odaítélésben annak, hogy az adott épület milyen mértékben járul hozzá a lelkiesség gyakorlásához – például hogy kegyhelyé, illetve búcsújáráhellyé vált-e –, ám ez önmagában nem elegendő a cím elnyeréséhez: a templomnak ezenkívül építészeti és berendezésében különleges értéket kell képviselnie.

A döntést a Vatikán kongregációja – amely világi viszonylatban a minisztériumnak felel meg – hozza meg, majd az erről szóló pápai dekrétumot szentmise keretében hirdetik ki a híveknek. A közvételt a megyés püspök is végezheti, bár ez nincs szigorúan előírva – közölte Varga Lajos. A ceremónia egyik fontos mozzanata, hogy az újonnan kihirdetett *basilica minor* bejárata felett elhelyezik Szent Péter kulcsait. A két kulcs a mennyek országának kulcsait jelképezi, amelyeket Jézus – Máté evangéliuma szerint – Péter apostolra bízott.

A kis bazilika felkeresésével egyházi értelemben több kegyelemben részesülhetnek a hívek, mert pusztán a meglátogatása „a megigazulás felé vezető

úton egy állomást jelent” – fogalmazott a püspök.

Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom–budapesti érsek írja *Az esztergomi bazilika sajátos helyzete, rangja és elnevezése* című, 2006-ban a bazilika felszentelésének százötvenedik évfordulója alkalmából megjelent kötetben szereplő tanulmányában: „XIV. Benedek pápa (1740–1758) bulláiban már kirajzolódik az a gondolat, hogy a bazilika címet csak azok a templomok viselhetik, amelyeknek ehhez való jogát az egyház elismeri.”

A tanulmányban olvasható, hogy az 1917-ben kiadott kánonjogi kódex 1180. kánonja megszabta a bazilika cím használatának feltételeit. Ezek: erzséki vagy „emberemlékezetet meghala-

ka plébánosa vörös szegélyű fekete papi viseletet hordhat, amelyet piros gombokkal és vörös fonállal kivarrt gomblyukakkal díszítenek, valamint a plébános *Credó*t mondhat minden olyan hétköznapi misén, amelyen zarándokcsoport vagy népes hívő közösség jön össze.

A kis bazilikák közül például a máriaremetei kegytemplomhoz az a legenda fűződik, hogy a 18–19. század fordulóján egy budai polgárosszony egy tölgyfára kiakasztott Szűz Mária-kép előtt ájtatoskodva visszanyerte szeme világát. Ennek hírére a 19. század első felében megindult ide a zarándoklat, majd hamarosan templomot emeltek a helyen – olvasható a <http://bucsujaras.hu> honlapon.

A máriagyúdi kegytemplom madártávlatból

dó szokás”. A *basilica minor* cím odaítélését 1968-ban a Vatikán Rítuskongregációjának dekrétuma szabályozta újonnan. Ez a rang csakis pápai adományozás útján nyerhető el.

Erdő Péter publikációjában azt is megemlíti, hogy az esztergomi székesegyház különleges helyet foglal el a bazilikák sorában rangját tekintve, ugyanis címében sem a nagyobb, sem a kisebb jelző nem szerepel. A hivatalos szövegekben a *prímási bazilika* tiszteletbeli név használata figyelhető meg, amely a nagyobb, patriarchális bazilikák rangjára emlékeztet.

A bíboros írásában összegzi a basilica minorok különleges jogállásának egyes elemeit. Ilyenek: a teljes búcsú elnyerésének lehetősége az illető templomban évente négyszer – egybekel mellett a templom saját búcsúnapiján, június 29-én, azaz Szent Péter és Szent Pál napján és egy szabadon választott napon –, valamint a Szentszék jelképező két kulcs ábrázolásának joga a bazilika zászlaján, pecsétjén, felszerelési tárgyain. A bazili-

Ugyanezen a portálon a máriapócsi görög katolikus templomban elhelyezett Mária-képről azt jegyezték fel, hogy 1696. november 4-től december 8-ig könnyezett, ezért I. Lipót császár Bécsbe vitette, ahol máig tisztelik a Szent István-dóm jobb oldali első mellékoltárán. Máriapócsra a képet pótolták, ez pedig 1715. augusztusban és 1905. decemberben ismét könnyeket hullatott.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia sajtóirodájának adatai szerint Magyarország bazilikái a következők: az esztergomi, a székesfehérvári, az egri, a győri, a veszprémi, a pécsi székesegyház, a Szent István-bazilika, a szegedi dóm, a sárospataki templom (2007-ben a Szent Erzsébet-éhvhez kötődően kapta meg a címet), a mátraverebély-szentkúti kegytemplom, a pannonhalmi apátsági templom, a zirci ciszterci apátsági templom, a keszthelyi karmelita templom, a máriaremetei, a máriapócsi, továbbá a már említett máriabesnyői és máriagyúdi kegytemplom.

■ CSATÁRI BENCE (MTI)

HIRDETÉS

„...a teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését” – teremtésünnep a Deák téren

Összhangban az egyházi világszervezetek (EVT, LVSZ, EEK) felhívásával teremtésünnepi istentisztelet lesz szeptember 28-án, 11 órakor a Deák téri evangélikus templomban az alkalomra kidolgozott liturgiával, Gáncs Péter püspök és Szabóné Mátrai Mariann püspökhelyettes szolgálatával. Bemutatják a Luther Kiadó gondozásában megjelent, *A teremtés ünnepe* című könyvet, amely a Déli Egyházkerület teremtésvédelmi teológiai és fotópályázatára érkezett munkák színe-javát tartalmazza.

HIRDETÉS

Aratási hálaadás Tabon

Szeretettel hívjuk a hálaadás napjára Tabra, amelyet szeptember 28-án, vasárnap tartunk az evangélikus templomkertben. A nap programja:

- 10.30: Aratási hálaadó istentisztelet úrvacsorával
- 12.30: Ebéd
- 14.00: Konfirmandusok beszélgetése
- 15.00: Emlékfa ültetése
- 15.30: Emlékezés a száz éve született Jakus Imre lelkészre
- 17.00: Útra bocsátás

Szeretettel várjuk minden kedves testvérünket, különösen is azokat a jubiláns konfirmandusokat és szeretteiket, akik tíz, húsz, harminc, negyven, ötven éve vagy annál régebben konfirmáltak. Az istentisztelet után közös ebédre várjuk testvéreinket, ezért kérjük, hogy részvételüket legkésőbb szeptember 21-ig jelezzék.

A találkozás és közös hálaadás reményében, testvéri szeretettel:

Johann Endre felügyelő, Szigethy Szilárd lelkész

HIRDETÉS

„Krisztusért járva követségben” (2Kor 5,20)

Pedagóguskonferencia a 21. század új tudásairól, a nevelés és hit kérdéseiről

Október 20., Deák Téri Evangélikus Gimnázium, díszterem

PROGRAM:

- 10.30: *Próhle Gergely* (MEE, országos felügyelő): *Egyház és oktatás* – bevezetés; *Babics Csaba* (evangélikus líceum, Sopron, tanár): *Hit és tanítás* – bevezetés; *Bertha Péter* – Szepessy Gergely (líceumi öregdiákok, egyetemi hallgatók): *Hit és tanulás*
- 11.00: *Prof. Bagdy Emőke* (KGRE, pszichológus): *Az érzelmi-értelmi és spirituális intelligencia hierarchikus szerveződése és ennek kiművelési szolgálata a nevelésben*
- 12.15: Szünet
- 12.45: *Varga Csaba* (Stratégiakutató Intézet Kht., elnök): *Az új tanulási filozófiája és módszertana*
- 14.00: Szünet
- 14.15: *Dienes István* (fizikus): *Útban a tudat fizikájá felé: a jövő oktatása*

Egyházi oktatási intézményben dolgozó minden kedves pedagógustársunkat és minden evangélikus pedagógust vagy lelkészt szeretettel várunk! Jelentkezés szeptember 30-ig oktatási intézményeinkben vagy a tcchay@gmail.com címen.

Százötven éve kezdődtek a Mária-jelenések Lourdes-ban

Lourdes, a franciaországi Mária-kegyhely – a portugáliai Fátima és a spanyolországi Santiago de Compostela mellett – Európa legismertebb katolikus zarándokhelye.

A Pireneusok peremén fekvő, tizenöt ezres lakosú városkát évente mintegy hatmillióan keresik fel, köztük csaknem nyolcvanezer beteg a csodás gyógyulás reményében. A Mária-jelenések százötvenedik évfordulójára emlékező jubileumi évben XVI. Benedek pápa is ellátogatott Lourdes-ba.

A spanyol határnál fekvő település népszerűsége a százötven évvel ezelőtti Mária-jelenésekről szóló beszámolóknak köszönhető. Az elszegényedett molnárcsaládból származó, tizenéves Bernadette Soubirous azt mesélte, hogy 1858. február 11-én megjelent előtte egy fehér ruhás „hölgy”. Összesen tizen-

nyolcszor mutatkozott meg a Szent Szűz az asztmában szenvedő kislány előtt a massabielle-i sziklabarlangban.

A Szűzanya állítólag meghagyta Bernadette-nek, „mondja meg a papoknak, hogy építsenek kápolnát Lourdes-ban”, és igyának a barlangban eredő forrásból.

A kislány szülei és az egyház kezdetben erős kételyekkel fogadták a Mária-jelenéseket. A történeteket kivizsgáló egyházi bizottság azonban arra a következtetésre jutott, hogy a jelenések „minden elemükben valóságosnak” hatottak. Az egyház 1862-ben zarándokhellyé nyilvánította a helységet.

Azóta csaknem hétezer olyan gyógyulás történt, amelyet a lourdes-i kegyhelynek tulajdonítanak; az egyház ebből hatvanhét esetet csodának ismert el.

► MTI

Sztúpát avatnak Palócföldön

Buddhista kegyhelyet, sztúpát avat vasárnap a Gyémánt Út Buddhista Közösség a Nógrád megyei Becske községben; az egyházi szervezetnek ez az első ilyen építménye Magyarországon – tájékoztatta a Magyar Távirati Irodát Kovács Kriszta, a közösség sajtóreferense.

Serab Gyalcen nepáli buddhista mester, több nepáli elvonulási központ és kolostor vezetője avatja fel a sztúpát a község határában található Csiga-hegyen.

A sztúpát a buddhizmusban mindenben benne rejlő tökéletességet szimbolizálja. Több formája van, közülük a Becskén megépült változat az buddhista gyakorlat célját, a megvilágosodást fejezi ki.

A sztúpák építését több hónapos, akár többéves előkészület előzi meg, az építménybe ugyanis az ereklyék, buddhista szövegek mellett több ezer, aprólékos munkával készült, buddhákat ábrázoló agyagszobrocska is kerül.

A becskei szentély eredetileg Hamburgban épült volna, de a németországi város vezetése az utolsó pillanatban visszavonta az engedélyt arra hivatkozva, hogy precedenst teremtene arra, hogy bárki vallási építményeket emel-

hessen közterületen. Így a magyar közösség kapott lehetőséget az „elvonulási központjába” régóta tervezett sztúpa megvalósítására.

Kovács Kriszta elmondta: a buddhizmus három nagy útjának egyike a vadzsrajána, magyarul Gyémánt Út, amely főleg Tibetben, Bhutánban és Nepálban maradt fenn. Az Ole Nydahl láma által alapított világi közösségek is a Gyémánt Út nevet kapták világszerte.

A Gyémánt Út Buddhista Közösség 1996-ban huszonhárom hektáros földet vásárolt Becskén, ahol rendszeresen meditációs kurzusokon fogadják a résztvevőket. Emellett két épített ingatlan is rendelkeznek a faluban, ahová egész évben elvonulhatnak a hívek.

Magyarországon a becskeivel együtt három sztúpa áll, a Taron és a Zalaszánton lévő szentélyt két másik közösség emeltette.

1992 júliusában a Magyarországi Karma-kagyúpa Buddhista Közösség központjában, az ugyancsak Nógrád megyei Tar község határában épített sztúpát a dalai láma avatta fel.

► MTI

Sztechlo Gábor utca

E lap olvasóinak feltehetően nem kell bemutatni Sztechlo Gábort, bizonyára leg-többjük ismeri tevékenységét, életútját. Tudják, hogy ő volt a hazai népfőiskolamozgalom egyik úttörője és motorja. A vészkorszakban halált megvető bátorsággal, kitartással szolgálta az üldözöttek mentését – mintegy kétezen neki köszönhetik életüket. Ezért kapta meg Izrael állam kitüntetését, a Világ Igaza (Jad Vasem) emlékérmét.

A háború után a rászorult gyerekeknek otthont nyújtott – és úttörő jellegű pedagógiai tevékenységével létrehozta a Gaudiopolis (Örmváros) névre keresztelt „ifjúsági állomást”. Amikor ezt elvették tőle, az egyházi diakóniai munkában talált újra magára: öregeket és fogyatékosokat ápoló otthonokat hozott létre, illetve vezetett. Svájcba emigrált családját meglátogatva érte utol a szívinfarktus, majd később a halál – 1974-ben.

Nehéz lenne eldönteni, hogy tényleges lelkesítő tevékenységével, prédikációival szolgálta-e inkább az egyházat és az Istent vagy élete teljességével. Emléke

ma is sokakban meghatározó élmény – a tőle kapott szeretet tovább él!

A Sztechlo Gábor Gyermek- és Ifjúságsegítő Alapítvány 1991 óta tevékenykedik, hogy Gábor bácsi emlékét megőrizzük.

Sztechlo Gábor jövőre lenne százéves. A centenáriumi év méltó megnyitójá, hogy Stiasny Éva, az egykori munkatárs fáradhatatlan szorgalmazása folytán Sztechlo Gábor utcát kap a Gaudiopolis kertjének alján – a jelenlegi Árnys köz. Az avatási ünnepségre is itt, a „Farkastanyán”, a jelenlegi Vasvári Pál Gyermekotthonban (Budakeszi út 48.) kerül sor szeptember 25-én 17 órakor, amelyre ezúton is meghívunk minden kedves érdeklődőt.

A századik évforduló alkalmából több megemlékezést is tervezünk, mindenekeelőtt szeretnénk szoborállítással is megemlékezni Sztechlo Gáborról – Gábor bácsiról. Szeretnénk továbbá egy kötetbe összegyűjteni és kiadni mind azok emlékezését, akik indíttatást éreznek arra, hogy ennek a szeretetláncnak szemei legyenek.

■ FÜZÉKI BÁLINT

Meghívó

„Körülöttünk a háború minden borzalma, közöttünk pedig Isten megtartó szeretete.” (Sztechlo Gábor)

A Budapest XII. Kerület Hegyvidéki Önkormányzat tisztelettel meghívja Önt szeptember 25-én 17 óra a Sztechlo Gáborról elnevezendő utca (régiben Árnys köz) névadó ünnepségére. Köszöntőt mond Pokorni Zoltán polgármester. Avatóbeszédet tart Harrach Péter, az Országgyűlés alelnöke és Gáncs Péter evangélikus püspök. Közreműködik a Solti György Zeneiskola fúvóegyüttese. Helyszín: a Vasvári Pál Gyermekotthon kertje – 1121 Budapest, Budakeszi út 48. Az ünnepséget követően 18 órai kezdettel levétítjük a Sztechlo Gábor munkásságáról szóló, Gaudiopolis című filmet; minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Öt templom – egy fesztivál

Ünnepi hangulat szakrális terekben

► Van egy utca Győrben, az Újvárosban, amelyhez hasonló talán a világon sehol sincsen. Ebben az utcában mintegy hétszáz méteren belül nem kevesebb mint öt felekezet temploma áll: a görög és a római katolikus, az evangélikus, a református templom és a zsinagóga. Utóbbi liturgiát valamilyen aktív hitélet folyik. Immár harmadszor ünnepelemek együtt öt templomban öt napon át – ezúttal szeptember 18. és 22. között – öt felekezet hívei. La-punk a szervező Karzat Kultúrközpont Alapítvány meghívására vett részt az ökömenikus művészeti fesztivált bemutató sajtótájékoztatón.

– A fesztivál megrendezésének gondolatát először az Európa kulturális fővárosa elnevezésű pályázatban vetették papírra egy kivételes építészeti értékeket és hagyományokat rejtő városrész, Újváros rehabilitációja, kulturális és turisztikai hasznosítása kapcsán. Győr eme városrészében – Európában is egyedülálló módon – egymás mellett található meg öt felekezet egy-egy temploma. Ez pedig annak a talán sokakat megérintő gondolatnak a tárgyiasult bizonyítéka, hogy itt a Kárpát-medencében ezer éve Európa termékeny részesei vagyunk, hogy a kultúrák közötti másság elfogadása és megismerése sokszínűvé, nyitottá és érdekessé tesz minket – mondta Borsa Kata, a

Vallomáscsokor korábbi fesztiválok előadóiól és idei művész vendégektől

JÁNOSA ATTILA, a győri evangélikus Öregtemplom lelkesze

– Ahogy mondani szokták, a szívem csücske ez az esemény. Csodaszép benne az, hogy függetlenül attól, hogy valaki milyen felekezethez tartozik – vagy hogy egyáltalán tartozik-e valamilyen felekezethez –, idevonz felöltött és gyereket, ifjat és öreget. Igazi fesztiválhangulatot varázsolnak körénk a szervezői. Amellett, hogy neves vendégeket hívnak meg, azt tartom a legfontosabbnak, hogy segítenek felfedezni és megbecsülni saját értékeinket. Felnyitják a szemünket arra, ami itt van a közvetlen közelünkben, ami mellett mindennap elmegyünk, de valahogy – talán a megszokás miatt – mégsem vesszük észre, és nem tudjuk értékelni. Rádöbben az ember, hogy nem muszáj távoli csillagokat néznie és értelmes lényeket keresnie, hiszen itt vannak, itt élnek mellettünk. Talán ők a szomszédaink vagy a legközelebbi munkatársaink, barátaink. Az Öt templom fesztivál egyik üzenete mindenképpen az, hogy fedezzük fel őket: a sajátunkat és a mieinket!

GRYLLUS DÁNIEL, a Kaláka együttes tagja, a Gryllus Kiadó vezetője

– A tavalyi fesztiválon is megtapasztalhattam: nem kell felesleges energiát fordítani arra, hogy a publikum füle, lelle kinyíljon. Ezt a „munkát” már elvégzték helyettünk. Nekünk már csak a magunk dolgára kell figyelniünk, hogy élményt, örömet szerezzünk a hallgatóságnak. Köszönet a rendezvény kiötlői-

Karzat Kultúrközpont Alapítvány kuratóriumának elnöke.

A plakát önmagáért beszél. A templomoknak csak a sziluettei látszanak az alkonyi égen, és találó a képre írt gondolat: „Annyi út vezet a Jóistenhez, ahány ember él a földön.”

Az Öt templom fesztivál mindenki előtt kaput szeretne nyitni az egyetemes egyházi kultúrához, aktuális formában ismertetve meg tradicionális értékeinket. Elsősorban klasszikus zenei, népzenei, vallás- és művészettörténeti, illetve színházi programjai immár harmadik éve szólnak minden korosztályhoz. A rendezvény célja utat mutatni a különböző vallások gyakorlóinak és nem gyakorlóinak, hogy egymás hitét és kultúráját megismerve adjon a 21. században is aktuális példát a békés egymás mellett élésre és egymás kultúrájának elfogadására.

A hagyományok felelevenítése és megismertetése mellett a folytonosan megújuló zenei repertoár bemutatása a cél, illetve arra is szeretnénk felhívni a figyelmet, hogy a zene – mint a vallási tartalmak

hordozója – egyszerre őrzi és újítja meg a tradíciót, legyen szó hangversenyéről vagy istentiszteletéről.

Az idei kínálat: klezmer-ösbemutató, színház, a Custos Viola Consort reneszánsz muzsikája, Popper Péter-előadás a zsinagógában, városséta, kiállítás és koncert – a budapesti Tomkins énekegyüttes (képzőművészeti jubileumi estjére maga a vezető, Dobra János karnagy hívogatott a sajtótájékoztatón.

Evangélikus részről jól csengő név (és hang) lesz a visszatérő vendég: Gryllus Dániel – zenésztársaival együtt – Pál apostol című műsorával lép fel. A „narrátor” nem más lesz, mint egyházunk elnök-püspöke, Ittész János (a koncert szeptember 22-én 19.30-kor kezdődik a református templomban).

Peter Wilhelm – aki a nevével fémjelzett Art Projects révén a fesztivál támogatója – felhívta a figyelmet A holokauszt árnyékában című tárlatra, melyet izraeli képzőművészek második generációjának a fotóiból állítottak össze.

„A fesztivál egy európai kuriózumra építve, a zene nemzetközi nyelvét használva törekszik a határok átlépésére, legyenek azok nyelvi, vallási vagy kulturális határok.

2008-ban, a kultúrák közötti párbeszéd európai évében, a harmadik Öt templom fesztiválon különösen aktuális példa az öt templom, illetve az őket építő és gondozó, máig élő öt vallási közösség békés együttélése” – hangsúlyozták a szervezők a budapesti sajtótájékoztatón.

nek, szervezőinek, támogatóinak, hogy lehetővé teszik ezt számunkra. A közönségnek, az öt templom alkalmi gyülekezetének pedig szeretettel ajánlom: éljenek a más városban meg nem valószínűsíthető fesztivál kínálati lehetőséggel, ragadják meg az alkalmat a lelki gazdagodásra, az örömteli együttélésre, a különleges zenei élmények befogadására!

KISS JÁNOS, a Győri Balett igazgatója

– Ma már öröm számomra, hogy itt élhetek, olyan történelmi színpalak között, amelyek napjainkban újraélednek Csipkerózsika-álmukból, köszönhetően néhány remek embernek, a Karzat Kultúrközpont Alapítványnak, akik nem a spanyolviaszt találták fel, hanem megértették a 21. század kihívásait: megőrizni, megbecsülni múltunk hagyományait, tárgyi és kulturális értékeit. De nemcsak megőrizni, feleleveníteni, hanem ötvözni is a maival, és mindezt közkinccsé tenni. Közkinccsé az itt élők és az ide látogatók számára.

DOBRA JÁNOS Liszt-díjas karnagy, a budapesti Tomkins énekegyüttes vezetője

– „Mily szerelmesek a te hajlékaid...” (Zsolt 84,2; Károli-fordítás) Hogyan lehet öt templomban fesztivált rendezni, ha nincs bennük valami közös, valami megkérdőjelezhetetlenül egy, az Örök-kevaló, az életet teremtő, akit egyetlen lehetőségünk dicsérni? „Boldogok, a kik lakoznak a te házában, dicsérhetnek téged szüntelen!” (Zsolt 84,5; Károli-fordítás) Ahogy a zsolttár mondja, dicsérni öröm,

és kár minden percért, amelyet nem örömben töltünk el! És mind az öt templomban felcsendül a zsolttár, a karzatról, a szintén közös magaslatról közös fohász szól. Az ének, amely ha néha szomorú is, a lélekben örömmé válhat. Mi is végigjárjuk az öt templomot, s járjuk végig együtt, hogy összekössük, mert a közöset keressük, azt a ma még vékony szálát, amelybe kapaszkodhatunk, hogy erősen győzzük le minden napjaink nehézségeit. Amikor a Karzat alapítvány létrehozta ezt a fesztivált, tudta, amit a zsolttár mond: „...jobb egy nap a te tornácaidban, hogyszem ezer másutt...” (Zsolt 84,11; Károli-fordítás)

DR. CSUKÁS JUDIT vallástörténész

– A győri zsinagóga épületében töltött feledhetetlen napra gondolva Simon Hácáád főpap egyik imádságos költeményének szépséges, szívbemarkoló szavai jutnak eszembe: „Boldog az a szem, mely mindezt láthatta!”

DR. SEKERES TAMÁS, a Széchenyi István Egyetem rektora

– Győr kulturális életében akadtak ugyan ritkábban lakott szigetek, ám a város szellemi birodalma mindig befogadó természetéről volt ismert, s ezt már harmadik éve az Öt templom fesztivál is erősíti. A rendezvénysorozat megtalálta helyét Győr kulturális életében, s külön öröm számunkra, hogy az egyik helyszín a kezdetektől egyetemünk hangversenyterme, az egykori zsinagóga.

■ Írta és összeállította: KÖHÁTI DÓRA

JESZENSKY - DE CECCO DUO (H-D)

LE TENDRE AMOUR (ES)

BUDAPESTI TOMKINS ÉNEKEGYÜTTES

CUSTOS VIOLA CONSORT

ITTÉSZ JÁNOS

EVANGÉLIKUS PÜSPÖK, GRYLLUS DÁNIEL, FERENCZI GYÖRGY

ÖT TEMPLOM FESZTIVÁL

GYŐR-ÚJVÁROS

SZEPTEMBER 18-22.

2008.

ÖSBEMUTATÓK
KONCERTEK
ELŐADÁSOK
VÁROSSÉTÁK
KIÁLLÍTÁSOK

www.karzat.hu
06-20/535-3947

Közreműködő zeneiskolák: Czuczor Gergely Bencés Gimnázium, Liszt Ferenc Zeneiskola, Richter János Zeneművészeti Szakközépiskola és Bartók Béla tagiskolája, Széchenyi István Egyetem, Szegedi Tudományegyetem

Jegyek kaphatók: a Fesztiválfaházban (Megyeháza tér), a Tourinform irodában (Árpád u.), a Filharmonia Kht. győri irodájában (Kisfaludy u.) valamint a fesztivál ideje alatt a Kossuth 16-ban és a programok előtt a helyszíneken.

„Annyi út vezet a Jóistenhez, ahány ember él a földön”

Az Ordass Lajos- és a Prónay Sándor-díjról

► **Múlt heti számunkban az Égtároló című rovat szerzője, Ittész János püspök a soproni liceumról írta kitért arra is, hogy az ideai tanévnyitón átadhatta az intézmény számára a Prónay Sándor-díjat. A díjról és „társáról” az alábbiakban többet is megtudhatnak olvasóink.**

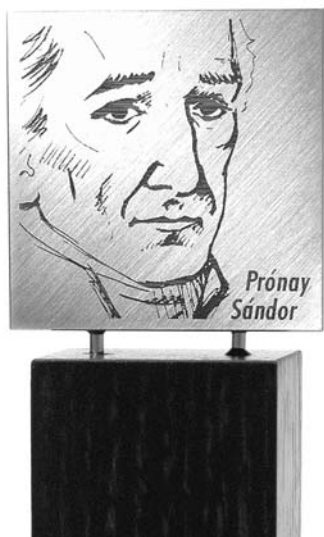
A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma 2007. május 10-én két díjat alapított. A szabályrendelet szerint az Ordass Lajos-díj olyan felszentelt magyar vagy külföldi lelkésznek adható, aki kiemelkedően sokat tett a magyar evangélikusságért, de odaítélhető más felekezeti papi személynek is, aki kitartóan munkálkodik az egyházak közzeledéséért. A 18–19. században élt mecénásról, tudósról, iskolafelügyelőről és zsinati elnökről elnevezett Prónay Sándor-díjat pedig olyan magyar és külföldi, világi személyek kaphatják, akik kiemelkedő szellemi vagy anyagi támogatással állnak egyházunk mellett. (Egy későbbi módosítás szerint ez utóbbit intézmény is elnyerheti.)

A díjakat kuratórium ítéli oda; e testületben az elnökség két tagja, a zsinat lelkészi és nem lelkészi elnöke, valamint az egyházkerületek egy-egy delegáltja foglal helyet. Mindkét rangos díj évente egyszer adományozható, egyik sem jár pénzjutalommal.

Készültek a díjak névadóiról elnevezett emléklapok is, melyeket – szintén korlátozott mennyiségben – az egyházkerületek vezetői ajándékozhatnak.

A plakettek és a díjak méltó formájának megtervezésére a Magyarországi Evangélikus Egyház 2007 nyarán nyílt, pénzdíjas pályázatot írt ki. A beérkezett pályaműveket az egyház képviselőiből és iparművészekből, külső szakértőkből álló zsűri értékelt. Választásuk szerint ifj. Szilágyi László szobrász, éremművész

formailag egységessé tenni annak ellenére, hogy a két díj névadója más korban és más tevékenységet folytatva hozott létre máig ható, példát mutató életművet. [A végül elfogadott változatra] leginkább a korszerű anyag- és formakezelés jellemző. Itt sikerült talán a legjobban felmutatni az evangélikus egyházra oly jellemző,

kapta a megbízást a díjak (képünkön) és a plakettek elkészítésére. A pasztikák „bronznál is maradandóbb” anyagból, rozsdamentes acélból készültek; a díjak talpazata feketére pácolt tölgyfa.

A pályamű ismertetésében a művész így ír: „...igyekeztem az elvárásoknak megfelelő, korszerű, exkluzív, a nemzetközi összehasonlítás igényét is kiálló művészeti alkotásokat tervezni. (...) Az általam tervezett alkotásokat igyekeztem

visszafogott, lényegre törő – a templomok belső terét is leginkább meghatározó – nemes egyszerűséget. Ez a lényegre fókuszáló, a felesleges díszítésektől, sallangoktól mentes szemlélet alapértéke a korszerű iparművészetnek is.”

Az ideai Ordass Lajos-díj átadásáról hamarosan értesülhetnek lapunk olvasói, a közeljövőben pedig interjúkat olvashatnak a díjak készítőjéről.

■ – ZS –

Majd kiderül...

Éppen csak elkezdődött szeptemberben a tanítás. Hogy az első őszi hónapban járunk, azt az időjárás is tudunkra adta a maga könyörtelen, hirtelen hidegre fordult arcával. Bár a szomszjas földnek biztos jólesett a hűvös, őszi, kiadós csapadék, de nekünk cseppet sem. Talán sokunk melegezett volna még pár hetet a mosolygós napon, de hát, mint tudjuk, az „idők gonoszak”. Nem nézik az ember kedvét, se azt, hogy még mi fontos, jó dolga volna.

Utmutatónk szeptember 15-i igéje – ekkor írom e sorokat – a Hegyi beszédből való: „...legyetek mennyei Atyátoknak fiai, aki felhossa napját gonoszokra és jókra, és esőt ad igazaknak és hamisaknak.” (Mt 5,45) Vagyis az Úristen itt e földön valóban nem személyválogató.

Nem úgy én! Sokszor kérek számon honfitársaimon ezt-azt. Példának okáért a kora őszi nemcsak esőt és színes faleveleket hozott, hanem egy ajánlottat is.

Az ajánlott levél a szomszédoktól jött, és eszembe juttatta a nyarat. Az ideai nyarat, amikor júniusban megkezdődött a várva várt vakáció. B. fiam a szünidőben elkerekedett Rácalmásra. Nyugodtak voltunk, hiszen az idő kellemes volt, és kiépített, jelzett kerékpárúton haladhatott. Az ígért ebédidőre meg is érkezett. Zokogva esett be az ajtón. Nadrágja kiszakadva, lábán komolyan vérző mély seb, és a biciklijén is ütőnyomok. Mint kiderült, hazafelé egy szembejövő motoros igen közel jött hozzá, és

leszorította őt az útról. A padkán elesett, kétségbeesetten segítségért kiáltott, hisz nem tudhatta, hogy eltört-e a lába, és képes-e felállni. A motoros bár visszanezett, de cserbenhagyva őt továbbhajtott.

A felháborodott szülő első értelmének tűnő gondolata az volt, hogy segítségül hívja a rendőrséget, minekutána a hivatalos szerv a fél délutáni papírok és jegyzőkönyvek kreasálásával töltötte. Maradtunk is volna ennyiben. Am az említett levél a várt értesítés („megszüntető határozat ismeretlen tettes ellen”) helyett mást tartalmazott. Mégpedig azt, hogy kisfiam ifjú korára való tekintettel (tizenkét éves múlt) megszüntetik ellene az eljárást. Öellene! Négyezer olvastam végig a határozatot, mert nem hittem a szememnek. Igen, ez állt benne: az áldozatot vonták felelősségre. Az senkit sem érdekelt közülük, hogy mit keres egy nagy sebességű motor a kijelölt és védett kerékpárúton, de az arcát, véres végtagját, nevét, címét vállaló kisfiú ellen, minő nagylelkűség, megszüntetik az eljárást.

Ha már a tettes után egy lépést sem hajlandók tenni, akkor legalább legyen bűnbak. Így tán a statisztika is szebben fest ma Magyarországon és ősszel. Volt már ilyen. Az őszök ilyenek itten. S vannak, akik cinkos vigyorral ezt rendjénvalónak vélik és védik. A tettes ismert. Az a kisfiú, akit fényes nappal majdnem halálra gázolnak, és véresen érzéki haza.

Most már csak azt nem tudom – hisz az elkö-

vető ismert –, hogy mit mondok a kisfiának. Mit mondok akkor, ha – ne adj Isten – ismét segítségre szorul a fényes utcán. Kit hívjal? Kire számíthatok? Azt hiszem, a hivatalos szervre aligha. Hát légy bírja magadnak? Véd meg magadat, ahogy tudod? Azt hiszem, ez sem vezet jó útra, sőt ellenkezőleg, bizonyos sötét, összefonódó körök malmára hajtja még az esővizet is.

Mert most még az idő borult. Nap se süt. Ősz van. Sötét alakok és lelkek garázdálkodnak az országban. De hát mit tehetek, hogy belém ne kössenek, vagy esetleg belém ne költözzenek? Kinézek az ablakon, és Pál apostol szava verődnek vissza az őszi pocsoyák felszínén: „Mert most tiükör által homályosan látunk...” (1Kor 13,12)

Várom. Várom a következő kedves embert, ki már biztos útban van felém, esetleg kimerészkedem az esőre, és meglátogatok pár elesett, segítségére váró szótlan, akit leszorítottak élete kanyargós országútjának szélére. Mert Lutherrel együtt tudom, hogy a felhők felett mindig kék az ég, és süt a nap. Várom a következő szünetet és a következő ünnepet. A mindig bátor őszi reformációt és a boldogan fényes karácsonyt. Várom, hogy elálljon az eső, és kiderüljön. Kiderüljön minden. Az örök igazság. Várom, hogy majd egyszer eljő az igaz bírő, aki mind ez idáig szeretetből és kegyelemből ad esőt igazaknak és hamisaknak egyaránt. Amen.

■ STERMECZKI ANDRÁS

Templomsorsok

Micsoda izgalom és aggodalom vesz erőt egy gyülekezeten, amikor temploma veszélybe kerül, és új istentiszteleti helyet kell keresnie! Emlékszem, hogy Sopronban templomtétőnk megcsúszásakor milyen sokan hoztak áldozatot – hazaiak és külföldiek egyaránt – a mentés érdekében.

Vannak esetek, amikor nem lehet megmenteni a templomot.

Előfordul, hogy megüresedik. Nem azért, mert nem járnak istentiszteletre a gyülekezet tagjai, hanem mert valamilyen kényszerítő oknál fogva el kell hagyniok közösgüket, hazájukat. Így álltam meg az elmúlt nyár egyik késő délutánján szülőfaluam egykori népes filiája volt templomának üres telkén, ahol megmaradt téglából állított oszlop táblája jelzi csupán, hogy itt állt egykor a gerényesi templom. Szemembe könny tolt.

Szívszorító gondokról beszélt a keszthelyi felügyelő is, amikor egy zsinati ülésről együtt tartottunk hazafelé, hiszen – mint mondta – templomukat veszélyes statikai állapota miatt valószínűleg le kell bontani. Azóta több mint egy évtized elmúlt, és a szakértői vélemény alapján kiderült, hogy nem kell bontani, megmenethető. A templom mellett a régi paplak helyén új gyülekezeti centrum épült, ahol télen fűtött helyiségben tarthatnak istentiszteletet, egyéb gyülekezeti alkalmakat, és vendégszobá-

val ellátott lelkészlakásból indulhat a mindenkori lelkész szolgálatra a távoli Balaton-parti gyülekezetekbe. Ezt sok éven át hűségesen végezte Nagyné Szeker Éva lelkész, aki – elfogadva az egyik fővárosi gyülekezet meghívását – hagyta el a Balaton partját.

Így történt, hogy egy vasárnapon, amikor „már nem és még nem” volt a gyülekezetnek lelkésze, Kendeh Gusztáv felügyelő felkérésére vállaltam az istentisztelet megtartását. Örömmel szolgáltam a megmentett templomban, hiszen ez alkalommal végeztem itt először istentiszteletet – nyolcvanadik évem küszöbén –, noha gyenesi ifjúsági konferenciák, egyházmegyei lelkészértekezletek kapcsán többször is voltam a szép kis templomban.

Amikor hazafelé tartva a verőfényes nyárutón a Balaton partján gyönyörködtem a tájban, hálával gondoltam „megmentett templomi” szolgálatomra mint életem egyik ajándék – záró- – akkordjára. Ugyanakkor imádságos szívvel kérhettem Urunkat, hogy áldja meg azokat a gyülekezeti tagokat, akik megmentett templomukban hallhatják az élő igét. Meg azokat is, akik – mint a gerényesiek – hatvan évvel a kitelepítés után hazalátogatva egy téglaozlop előtt adhatnak hálát egykori templomukért...

■ SZIMON JÁNOS

Október a reformáció hónapja 2008

A magyarországi protestáns egyházak intézményesen vallják, a gyülekezetek és az egész magyar társadalom számára komoly elkötelezettséggel hirdetik, hogy október a reformáció hónapja. Ennek jegyében a magyarországi református, evangélikus, baptista és metodista egyház és a hozzájuk kötődő intézmények és szervezetek megszervezte több száz rendezvénnyel jelenítik meg a bibliai spirituális, kulturális és morális értékeket.

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) mint a program-sorozat gazdája az alábbi központi rendezvényekkel készült a reformáció hónapjára.

A rendezvénysorozat ünnepélyes megnyitójára október 1-én 14 órakor a MEÖT székházában (1117 Budapest, Magyar tudósok krt. 3.; tel.: 371-2690; e-mail: oikumene@meot.hu) kerül sor. Az ünnepélyes megnyitó egyben a Biblia éve 2008 kiállításnak is helyet ad, valamint megemlékezik az ökumenikus tanács megalapításának hatvanötödik évfordulójáról is. Az alapító atyák tiszteletére és a hat és fél évtizedes szolgálat hálás elismeréseként az épület falán emléktáblát helyezünk el. Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

A hónap kiemelkedő kulturális gálájára október 19-én 17 órakor az Uránia Nemzeti Filmszínházban kerül sor. Ünnepi beszédet – Közös kincsünk a Biblia címmel – dr. Csermely Péter egyetemi tanár

mond. Az ígéretesen gazdag kulturális műsort a Bolyki Brothers énekegyüttes, a Baptista Központi Énekkar, valamint Balázs-falvi Balázs biztosítja.

Az országos reformációi istentisztelet október 26-án 17 órakor a pécsi baptista imaházban lesz. Igét hirdet Ittész János evangélikus püspök, bizonyosságot tesz Csernák István metodista szuperintendens. A liturgiában a protestáns egyházak püspökei, vezető lelkipásztorai és pécsi lelkészei vesznek részt. Az istentisztelet ünnepélyességéhez a pécsi egyházi énekkarok is hozzájárulnak.

Központi rendezvényként szervezünk még missziói napot Bibliával a mindennapokban címmel Ócsán, a műemlék református templomban, a Bolyai parkban és a baptista imaházban október 5-én; Theológiai Szemle-napot Biblia, teológia, ökumené címmel Győrben, az evangélikus püspöki székházban október 9–10-én; területi női találkozót Életet és jövőt formáló Biblia címmel Szentesen, a felsőpart gyülekezetben október 25-én, valamint reformációi megemlékezést Budapesten (Városligeti fasor, Bajza utca sark) október 31-én.

Az Október a reformáció hónapja 2008 – Bibliával a mindennapokban című rendezvénysorozatunk központi eseményeire is szeretettel várunk mindenkit. Érdeklődni a fenti elérhetőségeken lehet.

■ DR. BÓNA ZOLTÁN református lelkész, a MEÖT főtájkára

Szaúdi fatva

Vallási rendeletet, fatvát adott ki szeptember 11-én Szaúd-Arábia legfőbb iszlám bírójára arról, hogy meg lehet ölni a tulajdonosát azoknak a műholdas televízióknak, amelyek úgymond erkölcsstelen adásokat sugároznak.

A fundamentalisták közé tartozó Sejk Saleh al-Lihedán indoklásul kijelentette, hogy a műholdas csatornák okozzák sok ezer ember eltérését a bevett társadalmi normáktól.

A népszerű arab műholdas tévéhálózatok közül soknak szaúdi hercegek és üzletemberek a tulajdonosai, de központjuk általában Egyiptomban, Jordániában vagy az Egyesült Arab Emírségekben van.

► MTI

Hatvan presbiter gyűlt össze szeptember 13-án Péteriben a Dél-Pest Megyei Egyház-megye gyülekezeteiből, hogy közösen gondolják át, mit jelent presbiternek lenni úgy, hogy az építse a gyülekezetet. A nap során elhangzott előadások, beszámolók

és hozzászólások több oldalról járták körül a hatékony presbiteri szolgálat lehetőségeit. A találkozó nyitó és záró igeszolgálatát Krámer György esperes és Ördög Endre helybeli lelkész (képünkön) végezte.

■ KUSTRA CSABA felvétele

HIRDETÉS

Meghívó a női misszió országos találkozására

Szeretettel hívjuk testvéreinket a Női Missziói Szolgálat országos találkozására október 4-ére, szombat 10 órára a Budapest-Józsefvárosi Evangélikus Egyházközség templomába (az Országos Iroda épülete, Budapest VIII., Üllői út 24. II. em.).

PROGRAM

- 10.00: Nyitóáhitat
- 10.30: Reánk bízott idő – Balczó András olimpiai bajnok öttusázó és Faragó Laura énekművész biznyságtétele
- 12.30: Ebéd (az országos egyház szerény vendéglátásával)
- 13.30: Reánk bízott szolgálatok – A tíz éve alakult Női Missziói Szolgálat munkaterületeinek bemutatása
- 15.00: Záróáhitat

Tekintettel a tizedik évfordulóra bátorítjuk a férfi testvéreket is, hogy vegyenek részt a találkozáson, ahol az érdeklődésre méltán számot tartó délelőtti programon túl lehetőség nyílik arra, hogy bepillantassanak szolgálatainkba.

Női Missziói Szolgálat

Szokatlanul nagy érdeklődés övezte az Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE) legutóbbi alkalmát. A józsefvárosi gyülekezet templomában ZSARNAI KRISZTIÁN nyíregyházi lelkész osztotta meg hallgatóságával a hit-tudományi egyetemi szakdolgozatában foglaltakat – Sréter Ferencről. Arról az evangélikus lelkészről, akit 1954-ben a budavári gyülekezet mintegy kétszáz tagja követett egyháza elhagyásában... (A szeptember 9-i együttléten jelen volt Sréter Ferenc Amerikában élő fia és egykori gyülekezetének néhány tagja is.) Szerkesztőségünk kérésére 2006-ban elkészült tanulmányának rövidített változatát nyújtja most át olvasóinknak a szerző. A feldolgozott dokumentumok adatai, illetve az idézetek pontos forrásai az eredeti műben olvashatók.

Sréter Ferenc 1894-ben született Szandaváralján gazdag, nemesi családban. Csalládai és egyházi szemszögből nézve halott vallási környezetben nőtt fel. Mikor a háború kitört, tűzéri szolgálatot vállalt önként. A háborúban olyan kiemelkedő sikereket ért el, hogy vitézi címet kapott.

A háború után új célokat tűzött maga elé. Szülőfalujában, ahol lakott, nagy nyomorúságban, szegénységben és tudatlanságban élt a nép. Ezért népfőiskolát szervezett, de ez a kezdeményezése kudarcba fulladt.

Ebben az időszakban határozta el, hogy elveszi az első lányt, aki megtetszik neki, és szimpatikus lesz az édesapjának is. Így vette el a „szülői ellenkezés” után Keresztes Ilonát. Két gyermekük született. (Az idősebb tizenhárom éves korában elhunyt, a kisebbik Ferenc, ő jelenleg az Egyesült Államokban él.) Ezt követően határozta el, hogy lelkészi pályára lép, hogy az emberekkel a nap huszonnégy órájában tudjon foglalkozni.

Sok csalódás érte a teológián, azonban kapcsolatba került olyan teológusokkal, akik komolyan vették a Biblia minden szavát, átadott életű emberek voltak; így jutott el különböző konferenciákra. Az egyikről így írt: „Egy előadás volt hátra, a címére ma is emlékszem, az volt: »Törj keresztül!«. Velem csakugyan ez történt, ott ment végbe bennem a keresztültörés. [...] Itt kezdődött el bennem az új élet.” Később ösztöndíjasként kikerült Tübingenbe, ahol erősen hatott rá a német pietista irányzat, illetve a tanárai. A másik nagy hatás már segédlelkési időszakában érte, amikor James Stewart skót futbolista evangélikus Magyarországon. Ekkor történt meg nála a második „áttörés”.

„Alkalmatlan” igehirdetőként

Segédlelkészként először Szügyben, majd Gödöllőn szolgált. Az általános vélemény az volt Sréterről, hogy alkalmatlan az igehirdetési szolgálatra, többször nevelés tárgyává vált már a teológián is „ügyetlen” kifejezőmódja miatt. Így a püspök a Deák térre hívta missziói lelkésznek, ahol kevés lehetőséget kapott a lelkészi szolgálatra. „Úgy gondolták, aki ennyire nem tud beszélni, erre azért alkalmas lesz” – mondta Sréter.

1938-ban azonban döntő fordulat következett be, elindult hazánkban az ébredés, gyülekezetek, lelkészek mozdultak meg. Ebben az időszakban kérték fel evangélikus Srétert Túróczy Zoltánnal és Podmaniczky Pállal együtt. Nagytarcsán kezdte evangélikus szolgálatát, ahol Győri János volt a lelképásztor. Visszaemlékezésében Sréter így ír erről: „Amikor felmentem a szöszékre, és elkezdtem beszélni, akkor egyszerre csak megjött a nagy fordulat, és amikor kinyitottam a számat, beszélni kezdtem, és dőlt belőlem a szó. Miként történt, magam sem tudom, de az evangélikus úgy ment végbe, hogy egy hét alatt ébredés támadt Nagytarcsán.”

Az evangélikus hatására sok gyülekezeti tag jutott személyes hitre. Ettől kezdve hívták országsergete, és az evangélikus egyházban nyilvánvalóvá vált az ébredés. 1940–41 között a negyvenhat gyülekezeti evangélikusból harminchetet ő tartott.

1942-ben a budavári gyülekezet lelkészválasztás előtt állt. Raffay püspök és Várady esperes Sréter Ferencet ajánlotta lelkésznek, a gyülekezet pedig egyöntetűen megválasztotta őt.

Az 1944-es ostrom nagy próba volt mind a gyülekezet, mind Sréterék életében. A támadásokban sok egyházi alkal-

A Magyarországi Evangélikus Egyháztól az Evangélikus Testvérgyülekezetig

Sréter Ferenc élete és munkássága

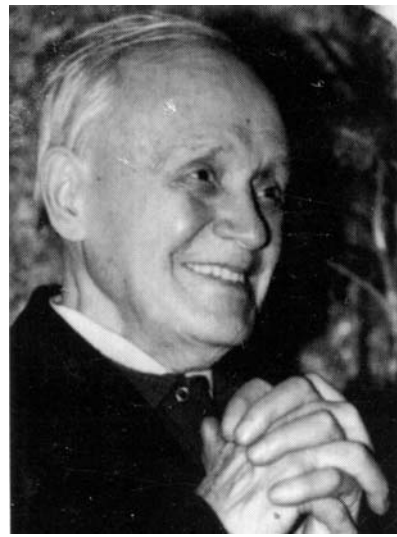
mazott veszítette életét, a templomot is több találat érte. Csak nagy munkával és összefogással tudta a közösség helyreállítani a károkat. Sréter felesége súlyos rákos beteg lett, s rövid időn belül elhunyt. Sréter azonban hamarosan újból megházasodott; 1947. augusztus 31-én Debrecenben kötött házasságot Polster Mártával. Ebből a házasságból született Lídia leánya.

Szolgáló közösség

A háború után folytatódott a munka a Várban. Sréter péntekenként bibliórát, minden vasárnap este pedig evangélikus közösséget tartott, mely után – James Stewart-hoz hasonlóan – előrehívta azokat, akik Jézus mellett döntöttek. Az ily módon hitre jutottakból pedig kialakult egy szolgáló közösség. Ezt nevezték később a kívülről „zárt közösségnek”. A vádak sokszor okkal, sokszor ok nélkül fogalmazódtak meg ezzel kapcsolatban, de az biztos, hogy a gyülekezetet belül kialakult egy csoport, ahová „felvételt” kellett nyerni. „Azt vettük föl, akinek az Úr Jézus a személyes megváltója lett, s az új élete fölött meggyőződünk, akivel valódi közösség indult el az Úrban. Függetlenül az egyházi közösségtől, hetenként jöttünk össze egy úgynevezett hitmélítő óra keretében, és kezdtük el a közösségi életet, a szolgálatot” – olvasható Sréter visszaemlékezésében.

Mennyire volt zárt vagy nyitott ez a közösség? Eltérőek a vélemények. Sréter Ferenc a *Lelekpásztor* című folyóiratban bemutatta a budavári gyülekezet szoros közösségét, mely mindenki felé nyitott volt, és csak az zárta ki magát belőle, aki nem volt hajlandó az életét Jézus Krisztusra bízni. Tehát ez volt az egyetlen „kritérium”.

Voltak emberek, akik pozitív és negatív érzéseiknek hangot is adtak. Nem feladatunk közel hatvan év távlatából döntést hozni vagy pálcát törni senki véleménye fölött. Fontosnak tartom, hogy – Pál szavaival élve – „mindent vizsgáljatok meg: a jót tartsátok meg...” (1Thessz 5,21) – objektíven lássuk meg a dolgok pozitív és negatív oldalát egyaránt. A jót tartsuk meg, a rosszból, a helytelenből pedig okuljunk. Isten olyan utakon vezet, amelyeket mi talán nem értünk. Azt tudjuk azonban, hogy a „gyümölcsseikről lehet megismerni” a dolgokat, az embereket.

Ott akkor Isten megváltoztatta fiatalok, idősek, asszonyok és férfiak, családok életét. Felismerték, hogy Jézus Krisztus nélkül az életük vakvágányra futott, és hogy van szabadulás a bűnből. Lelki életüket közösségben élték meg, talán nem mindig bölcsen. Voltak olyanok, akik a szeretetet a felfuvalkodottsággal, az intést megítéléssel cserélték fel. Emiatt azonban nem lehet egy egész közösséget elítélni, sektának titulálni.

Sréter Ferenc munkássága egyházunk, gyülekezeink számára áldott volt. Sok embert oda tudott vezetni Jé-

zushoz igehirdetéseivel keresztül. Ahogy Pál, úgy ő sem akart másról tudni, csak a Megfeszítettéről.

Az ébredés embereinek ellehetetlenítése

1945–46-ban személycserék következtek az egyházban, de Isten különös módon készítette fel népét a diktatúrára. Eleinte folytak az ébredési munkák, például Sréter, Csepregi Béla, Harmati Béla, Túrmezei János és Sándor, Zászkaliczy Pál, Danhauser László, Galáth György, Kovács Géza, Balikó Zoltán, Győri János, Káldy Zoltán és mások szolgálataival. 1948-ban megszületett a megállapodás az állam és az egyház között, mely szerint az állam teljes támogatásáról biztosította az egyházat – most már tudjuk, hogy amit leírtak, mindannak az ellenkezőjét valósította meg az akkori szovjet–magyar kommunista hatalom.

Idővel a hatalomnak szemet szúrt az ébredési irányzat, illetve Sréter. Az állam kezdte átvenni a „uralmat” az egyházban is, olyan embereket választottak meg, akik kiszolgálták a hatalmat, vagy legalábbis engedtek a nyomásának. Például: 1948-tól Vető Lajos volt a Tiszai Egyházkerület püspöke, Radvánszky Albert egyetemes felügyelő helyére Reök Iván került, 1950-ben Dezséry László, az *Evangélikus Élet* főszerkesztője lett a Bányai Egyházkerület püspöke, Káldy Zoltán pedig 1951-től – miután megszüntették az *Élő Víz* című folyóiratot – az *Evangélikus Élet* víz rovátának vezetőjeként működött. Ezzel ellenőrzésük alá vonták az egyházat, a sajtót, a lelkészeket.

A hatalom emberei a sajtón keresztül mosták az egyháztagok agyát, és „láztították” az ébredési irányzattal szemben. Dezséry, Káldy cikkei jelentek meg, melyekben sorozatos támadásoknak voltak kitéve az ébredés emberei. Csepregi Béla és több komoly lelkész sok esetben felszólt az ügyben, de mindhiába.

Mivel Sréter is központi szerepet játszott, próbálták ellehetetleníteni őt is a szolgálatában. Ennek első jele, hogy Várady esperes „választották meg” rendes lelkészé a budavári gyülekezetben.

Az akkori egyházi vezetők – mondhatni, örökösi finomsággal – hangolták Sréterék ellen a közvéleményt. Olvasunk bele az *Evangélikus Élet* két olyan cikkébe, melyből érzékeltetni lehet a hangulatot! Káldy Zoltán ezt írta 1951-ben, a *Virágos kereszténység* című cikkében: „Csak fogyasztozok Isten országában, de Istennek nincsen semmi haszna belőlük. (Vajon nem ennek a csak virágzó, lusta kereszténységnek a bűne, hogy a konferenciákon, evangélikusokon, gyülekezeti biblia- és imaórákon egyre inkább csak azok láthatók, akik már többször is voltak ott, s egyre kevesebben vannak újak, akik most vannak ott először?)” Dezséry pedig *A közönséges keresztény élet lenézéséről* címmel ugyanabban az évben így írt: „Egyházunk lelki egységét bontogatta meg az evangélikus konferenciák, imaközösségek stb. rendszere. Ezekből gyakran szektaszerű közösségek alakultak, melyek elvonják az egyháztagokat az állandó templomi igehirdetésektől.”

Hosszú-hosszú sorban lehetne idézni Káldy, Dezséry „lejárató hadjáratát”, a cikkek vég nélküli sorát. Sréter Ferenc, Csepregi Béla, Túróczy Zoltán, Scholz László, Veöreös Imre alázattal, szeretettel reflektált ezekre a vádakra, de süket fülekre találtak. Csepregi Béla így reagált Dezséry említett cikkére az *Evangélikus Életben*: „Én legalábbis magamról csak azt mondhatom, hogy amikor megismertem Jézus Krisztust mint személyes Megváltót, akkor támadt a szívemben olyan szomjúság, hogy pástorkodás közben nem ponyvaregényt, hanem Bibliát olvastam, kukoricakapáláskor nem slágert, hanem egyházi éneket énekeltem, a velem együtt dolgozó munkásokkal nem trágár nőhistóriákról, hanem Jézus Krisztusról beszélgettem, s még aratás idején is, amikor reggel 4-

től este 8-ig tűző napsütésben a legnehezebb mezei munkát végeztem, begyalogoltam a tanyáról a hétköznapi ifjúsági bibliórára és ima-közösségre, mert szomjazott a szívem a testvéri közösség áldásai után. És hogy félreértés ne essék, vasárnap is ott voltam a templomban bibliás testvéreimmel együtt. De azt is tudom, hogy nemcsak én voltam így, hanem sok-sok testvérem, akik az evangélikus szolgálat folytán élő kapcsolatba jutottak Jézus Krisztussal.”

Egy másik cikkében pedig ezt írta: „Aki azt állítja, hogy az evangélikusok elvonják az embereket a templomtól, az vagy tájékozatlan, vagy rosszindulatú. Nagyon megcsappannának a templomi gyülekezetek, ha egyszerre kivonulnának onnan azok, akiknek az evangélikus szolgálati folyamán lett igazán drágává a templom! [...] Mert az letagadhatatlan tény, hogy az evangélikusok nyomán örvendetesen megsaporodtak az igaztanulmányozó és imádságos alkalmak. És sehol se a templomi gyülekezet rovására!”

Sréter Ferenc kevés esetben szólalt meg. Mondhatni, nem bocsátkozott hiábavaló vitaközlésekbe, de az 1954-ben megjelent, Benczúr-féle kátét élesen bírálta; e kátében kirajzolódik, mit diktált a hatalom. Egy példát hadd említsek. A káté végén ezt a kérdést lehet olvasni: „Hogyan él az ember, aki mindezeket hiszi?” A válasz: „Engedelmes állampolgár és szereti a hazáját. Isten Igéje mondja: »Akarod-e pedig, hogy ne félj a hatalmasságtól? Cselekedj a jót és dicséretet lesd attól. [...] Adjatok meg azért mindenkinek, amivel tartoztok: akinek az adóval, az adót; akinek a vámmal, a vámot; akinek a félelemmel, a félelmet; akinek a tisztességgel, a tisztességet.” Illusztrációként pedig e felelet mellett egy magyar zászló látható, benne a szovjet zászló sarlójával és kalapácsával. E sorok írója hiányolja a válaszból Isten igéjének a folytatását: „...és Istennek, ami az Istené.”

Mint e példa is mutatja, olyan káté kiadását engedélyezték, mely Dezséryrn keresztül az államhatalomnak is megfelelt. Ezért nem fogadták el Sréternek és lelkészi munkatársainak a javaslatát sem. A káté körül kiborított vita után Dezséry püspök magához hívatta Srétert, aki a legkitartóbban kérte a kátében írtak átfogalmazását, és azt mondta neki: „Véget kell vetni annak a túl kegyes, pietista gyülekezeti életnek és szolgálatnak, ami a Várban folyik, mert ez már nem illik bele a mai egyházi életbe.” Várady hasonlóan fogalmazott, mikor Srétert kísérte Dezséryhez: „A tegnapi nap volt az utolsó nap, amikor a Várban prédikáltál.”

...utaink elválnak...

Sréter „értett a szép szóból”, és levette a Luther-kabátot. Mivel nem tudott megalkudni az egyházi vezetéssel, a vezetők által diktált teológiával, kivált az egyházból. A vári gyülekezetet ragaszkodott lelkészéhez, s ezt mondta: „Ha Feri bácsi megy, akkor mi is megyünk.” Így közel kétszáz-kétszázötven gyülekezeti tag lépett ki az egyházból.

Véleményem szerint Sréterben alázat és szeretet volt, nem a lázadás és a harc hangját ütötte meg annak ellenére, hogy kiváltak az egyházból. Ennek ékes példája lehet a püspök iránti tisztelet és véleményének elfogadása. Sréter így emlékezik vissza arra az időre: „...azzal köszöntem el, hogy utaink most nyilván elválnak, de Isten akarata egészen bizonyosan az, hogy jó békességben és szeretetben váljunk el és éljünk a jövőben is.”

1957-ben az Állami Egyházügyi Hivatalhoz beadott kérvény elfogadása után megalakult az Evangélikus Testvérgyülekezet.

Ezután felgyorsultak az események,

az evangélikus egyház is nyitottabb lett, főként Túróczy Zoltán munkájának köszönhetően. Az egyházi vezetők, lelkészek, teológiai tanárok beismerték tévedésüket a meg nem hallgatott és el nem fogadott kátéírással kapcsolatban. Az egyetemes presbitérium határozati javaslatában kimondta, hogy fájdalommal értesült arról a bejelentésről, mely szerint Sréter Ferenc és a munkaközösség Evangélikus Testvérgyülekezet néven külön gyülekezetté alakult, s egyben reménységét fejezte ki, hogy hamarosan újból az evangélikus egyház szolgálatába fognak állni. Ezzel egyidejűleg az egyetemes presbitérium megbízta a püspököket, hogy teremtsék meg az együttműködéshez szükséges feltételeket.

1957-ben az egyetemes presbitérium rehabilitálta Sréter Ferencet, elismerte, hogy tévedett az egyház, és az akkori püspökök nem bölcsen, nem a szeretet hangján működtek együtt és bántak Sréter Ferencel. „Sréter Ferenc budavári lelkészi állásától való megválása, lemondása sajnálatos körülmények között, kényszer hatása alatt történt, a lemondásának a budavári egyházközség életében ártalmas következményei lettek, és lelkészi állásától való lemondása körülményei illetőleg őt teljes erkölcsi rehabilitációban részesíti” – állapította meg az egyetemes presbitérium. A megbánást az *Evangélikus Életben* is közzétették; a lap 1957. július 21-i számában ez olvasható: „A magyar evangélikus egyház vezetősége és népe Sréter Ferencet és közösségét visszavárja! Haza várja!”

Az *Evangélikus Testvérgyülekezetnek* az 1957. szeptember 9-én – a rehabilitációs nyilatkozatra – adott válaszából egyértelműen kiderül, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyházból való kilépést lezárt ügynek tekinti. Számukra lehetlenné vált mindenfajta tárgyalás a jó viszony érdekében. Bár az egyház elismeri tévedését, a levél hangneméből kiderül, hogy Sréterék ekkorra már teljesen elzárkóztak. Hiába volt a nyilvános bocsánatkérés és visszavárás.

Minden elzárkózás ellenére azonban Sréter Ferenc élete végig fenntartotta a kapcsolatot néhány evangélikus lelkésszel. Ezt bizonyítja az a kérése is, hogy temetésén id. Győri János is szolgáljon. Az évtizedeken keresztül az egyház köteleikén kívül szolgáló Feri bácsit szíve mélyén bánhatta kiválása.

Tanulni a múltból

Hatvan év elmúltával nem lehet teljes, átfogó képet adni az események alakulásáról. A 20. század történetét sok ponton homály fedi, számos kérdés tisztázatlan, megoldatlan maradt. Az egyháznak nehéz – talán kínos – szembenézni a múlt „árnyoldalaival”. Néhány évtized elteltével az idő még nem ért meg arra, hogy konkrét véleményyt fogalmazzunk meg egy-egy személy szerepvállalásáról. Jelen ismereteim alapján, minden ítélet nélkül, annyi következtetést levonhatok, hogy az egyház vezetősége nem tudott az államhatalomtól független maradni, számtalan helyzetben a megalkuvást választotta. Kompromisszumok megkötésével egyszerre szeretett volna megfelelni Istennek és államnak.

Természetesen a másik oldalnak is önvizsgálatot kell tartania. Keresztyné felelősségünk, hogy felsőbbégtudat, ítélet és személyválogatás nélkül, szeretettel forduljunk embertársaink és szolgatársaink felé. Nemcsak a közös alapokat kell vallani és hirdetni, hanem ennek szellemében meg kell tanulni együtt munkálkodni.

Úgy gondolom, Sréter és a gyülekezet hibát követett el akkor, mikor teljesen elzárkózott, kizárta az együttműködés és visszatérés lehetőségét, annak ellenére, hogy 1957-ben az evangélikus egyház megkövette őt, teljes rehabilitációban részesítette, és nyilvánosan elismerte saját tévedését.

A múltat megváltoztatni nem lehet, de bűnbánattal visszatekintve tanulhatunk elődeink hibáiból.

Végezetül álljanak itt Sréter Ferenc szolgálatának összefoglalásaként Csepregi Béla szavai: „1980-ban Győri János Nagytarcsán találkozót rendezett az evangélikus régi munkásai számára. A körülbelül húsz résztvevő között Sréter Feri bácsi is ott volt, már nagyon megtörtén. Elmondta, hogy az a tizenhat év, amelyet evangélikus lelkészként az evangélikus egyházban töltött, szolgálatának a koronája volt.”

Evangelikus gyülekezeti-munkatárs-képző tanfolyam

Piliscsaba, 2008. november 23–25.

Kedves Testvérünk!

Egyházunk gyülekezetimunkatárs-képző tanfolyamot indít 2008. november 21–23. között Piliscsabán, a Béthel Missziói Otthonban (2081 Piliscsaba, Széchenyi u. 8–12.).

Aki kedvet érez magában a tanulásra, aki felelősséget érez saját gyülekezete lelki megelevenedéséért és megújulásáért, segíteni kíván hűveink, testvéreink különböző életproblémáinak megoldásában, s aki belső indítást érez e szép és értelmes szolgálatra, azt örömmel várjuk a tanfolyamra.

Jelentkezhetnek 18–70 év közötti gyülekezeti tagjaink lelkési ajánlólevél és rövid önéletrajz beküldésével. A tanfolyam elsősorban családlátogatásra és lelkigondozásra készíti fel.

A szolgálatvégzők névsora: Ittzés István, dr. Korányi András, Perce Sándor, id. Pintér Károly, D. Szabik Imre, Szevényi János, Takács Eszter.

Mi a célja a munkatárs-képzés indításának? • A lelkész egyedül nem tud aktívan, folyamatosan törődni több száz, esetleg több ezer hívővel. Optimális esetben az lenne a kívánatos, ha minden tíz-tizenöt családhoz bekapogtathatna időnként egy-egy felkészült testvérünk, vagy máskor telefonon érdeklődne a rábizottak élete iránt. Hűveink ezáltal biztosan átélhetnék, hogy senkit nem felejtett el a gyülekezet közössége. A munkatárs így kísérné a családok életét, imádkozva értük, törődve velük és szükség esetén segítve őket mindennapi gondjaik megoldásában.

Hogyan történik a képzés? • Három hosszú hétvége, kilenc nap biztosítja a közös felkészülést előadások hallgatásával és elmélyítésével Piliscsabán. Mindehhez otthoni olvasmányok kapcsolódhatnak.

Isten ígéje mellett elcsendesedve előadások szólnak majd a Bibliáról és értelmezéséről, a ránk bízottak személyi sajátosságairól (lelkigondozás, pasztorállélektan), a gyülekezet ismérveiről, különböző gyülekezeti típusokról, országos egyházunk életéről, az istentisztelet központi jelentőségéről és az ökümenéről. Sor kerül az egyház történetének vázlatos áttekintésére is.

A tanfolyam ötven munkaóra elvégzésére épül. A férőhelyek száma száz, szükség esetén újabb csoport indítására is van lehetőség.

Lelkész testvéreinket kérjük, éljenek a lehetőséggel, s bátran küldjenek, szólítsanak meg testvéreket, hogy megelevenedjék gyülekezeteink élete!

Az utazás költségeihez a küldő gyülekezet hozzájárulását kérjük. A tanfolyam élelmezési kiadásait az országos egyház vállalja magára. A jelentkezőktől 3000 Ft költségtérítést várunk.

A jelentkezést önéletrajzzal és lelkési ajánlással 2008. október 10-ig kérjük beküldeni az Országos Irodába (1085 Budapest, Üllői út 24.).

Mindnyájukat imádsággal és örömmel várja a szervezők és a munkatársak nevében: D. SZABIK IMRE nyugalmazott püspök, tanfolyamvezető

Második hívás az országos evangélizációra

Törökj szeretetre!

Szeretet. Elcsélt, elhasznált fogalom? Vagy éppen keveset szólunk róla? Úgy értem, a lényegéről, mert felületesen naponként használjuk. Ha igaz Pál apostol himnuszának jeles záróakkordja, ahol azt állítja, hogy sem a hitre, sem a reménységre nem lesz szükség a színről színre látás világában, de megmarad a szeretet, akkor a legfontosabbról, vagyis a lényegről van szó.

Az egyén léte, foganása, születése – eredetileg – normális körülmények között a szeretethez kapcsolódik. Azt gondolom, még senki nem fogta föl az evangéliumok evangéliumát, az „Úgy szerette...” kezdetű örömhírt közölünk, halandó emberek közül. Mindenesetre az ember szeretetkompatibilis. Isten világméretű programja – a teremtséssel, a kegyelmi idővel és az eszkhatonnal együtt – nem más, mint a szeretet.

Az Isten szeretet.

■ GYJS*VDM

MI A JÓ?

{ Mikeás 6,8 }

„Ember, megmondta neked, hogy mi a jó, és hogy mit kíván tőled az Úr? Csak azt, hogy élj törvény szerint, törökj szeretetre, és légy alázatos Istennel szemben.”

élj törvény szerint

törökj szeretetre

légy alázatos Istennel szemben

ORSZÁGOS EVANGÉLIZÁCIÓ

09:45 Énekés
10:00 Köszöntő

Evangelizáció 1. rész: ÉLJ TÖRVÉNY SZERINT! – Dr. Korányi András
Evangelizáció 2. rész: TÖRÖKJ SZERETETRE! – Györi János Samuel

11:15 Csoportos beszélgetések, imaközösségek
12:30 Ebédszünet (az Országos Egyház szerény vendéglátást biztosít)

14:00 Tanúságtétel
„CSODÁLATOS ELŐTTEM É TUDÁS...” (Zsolt 139,6)
– Dr. Fatus András, a Semmelweis Egyetem Genetikai, Sejt- és Immunbiológiai Intézetének igazgatója
„JÓSAG SIRO VAGYA” – Kubik Anna Jászai-díjas, érdemes művész

15:00 Evangelizáció 3. rész (úrvacsorával):
LÉGY ALÁZATOS ISTENNEL SZEMBEN! – Bajtos Attila

15:45 Zárszó, áldás

2008. október 11. szombat, 10 – 16 óráig
Budapest, Deák tér

Keressd az Isten által kijelölt helyedet!

Az előző korszakban, a pártállamban kevesen tudtak hívők maradni; félték munkahelyük, állásuk elvesztésétől. Sok esetben hitüket veszítve átnevelésben részesültek.

Ma megvan a lehetőség a hitéletre. Ennek ellenére rohanó világunkban a meggazdagodásra való törekvés, a szerzésvágy miatt sokan elhanyagolják hitük gyakorlását, nem az Isten által nekik kijelölt úton járnak, nem hallják meg Isten szavát. Engem egy ilyen család élete, sorsa ragadott meg és késztetett írásra.

Élt egy nagyvárosban egy középkorú házaspár, akiknek volt egy tízéves kisfiuk. Jólétükhöz megvolt minden: többszobás lakás, saját orvosi rendelő, gyönyörű nyaraló, szuper gépkocsi. Kényelmüket többfős személyzet biztosította. Nagy bőrszékben, kényelemben éltek, mindenük megvolt – csak a hitük hiányzott. Az orvos csak gazdag embereket gyógykezelt, szegényeket nem fogadott.

Történt egyszer, hogy egy közeli házból egy idős beteghez hívták, de nem ment ki, és kórházi beutalót sem adott a részére. Az öregember meghalt.

Az orvos nem sokkal ezután egyszer hazafelé tartva karambolozott. Súlyosan megsérült, autója használhatatlanná vált. Több hónapig tartott, mire felépült; betegek közben elmaradtak tőle.

Hamarosan egyetlen gyermekük is súlyosan megbetegedett, és a külföldi gyógykezelés ellenére sem lehetett megmenteni, a kisfiú meghalt. A nagy bánattól feleségének az egészsége is megrendült, sorvadásnak indult.

A sok baj, betegség miatt a házaspár anyagilag is nehéz helyzetbe került. El kellett adniuk a gyönyörű nyaralót, feladták a kényelmes lakást is.

Egy kis faluba költöztek, de ott sem találtak nyugalomra. Már-már az öngyilkosságot fontolgatták, amikor egy este idős férfi vendég érkezett a házhoz. Nem szívesen, de befogadták egy éjszakára.

A vendég kifaggatta az elkeseredett házaspárt. Elmondta nekik, hogy az élet Isten ajándéka, és hogy Isten mindenkinek kijelöli az életútját. Ha ezt megtalálják és elfogadják, megnyugszanak, és még boldogok is lehetnek.

A vendég elment, ők pedig elgondolkodtak az elhangzottakon. Megértették, hogy Isten ezt a kis falut jelölte ki számukra. Ott maradtak, gyógyították a betegeket, és gondját viselték az időseknek. Később született egy kislányuk, ismét boldogok voltak.

A fájó emlékek lassan elhalványultak, megnyugvás, béke költözött a szívükbe. Elfogadták Isten akaratát. Hálával gondoltak a hozzájuk betévedt vendégre, és megértették, hogy a látogatás nem volt véletlen, hanem az isteni gondviselésből eredt.

■ PETROVICH ISTVÁN

HETI ÚTRAVALÓ

Azt a parancsolatot is kaptuk tőle, hogy aki szereti Istent, szeresse a testvérét is. (1Jn 4,21)

Szentháromság ünnepe után a 18. héten az Útmutató reggeli és heti igéi felszólítanak: járjunk elhív(at)ásunkhoz méltó(an) szeretetben! Mi csak viszonzserehetünk, mert az Úr Isten előbb szeretett minket. Ezért kérhetjük is őt: „Fordulj felénk, szabadító Istenünk, mutasd meg, hogy szeretsz minket!” (Zsolt 85,5-8; Lk) Dicsőíthetjük is, mert az Úr Jézus Krisztusban jelent meg köztünk személyválogatást nem ismerő szeretete.

„Teljes szívemből szeretlek téged, Uram, én erősségem.” (GyLK 67,8.) Melyik a legfőbb az összes parancsolat közül? Lehet, hogy fejből tudjuk, de a Jézus válaszában foglaltak szerint élünk-e naponta? „... az Úr, a mi Istenünk, egy Úr, és szeresd az Urat, a te Istenedet...” „Szeresd felebarátodat...” (Lásd Mk 12,29–31) Luther tanítása: „Aki Istent féli és szereti, az megtartja parancsolatait.” (Kis káté) Isten megígérte: „De irgalmasan bánok ezerig azokkal, akik szeretnek engem, és megtartják parancsolataimat.” (2Móz 20,6) Ezért minden embertársunkkal kapcsolatosan csak „azokra a dolgokra törekedjünk tehát, amelyek a békességet és egymás építését szolgálják” (Róm 14,19) Pál nekünk is ezt üzenné ma? „A testvér szeretetéről pedig nem szükséges írnom nektek, hiszen titeket is az Isten tanított az egymás iránti szeretetre; és mert gyakoroljátok is ezt minden testvér iránt...” (1Thess 4,9–10a) Vagy inkább reformátorunk szavai aktuálisak még ma is? „Abban van az ördög öröme, mulatsága és fő törekvése, hogy a keresztyének között a szeretetet megzavarva csupa gyűlöletet és irigységet támasszon. Mert jól tudja, hogy a keresztyénséget a szeretet építi és tartja meg.” Ezt írta Pál: „A parancs célja pedig a tiszta szívből, jó lelkiismeretből és képmutatás nélküli hitből fakadó szeretet.” (1Tim 1,5) Noha már akkor is elfordultak némelyek ettől a tanítástól, közöttünk ne így legyen, mert a szeretet mindennél drágább kincs, és örökre megmarad! Isten is örök szeretettel szereti gyermekeit. „Bizony, erős a szeretet... Úgy lobog, mint a lobogó tűz, mint az Úrnak lángja.” (Énekek 8,6) A felebaráti szeretet gyakorlati megnyilvánulását láthatjuk az első keresztyén gyülekezet életében; ők a görög nyelvűek gondozására hét diakónust választottak, „akikről jó bizonyosságot tesznek, akik telve vannak Lélekkel és bölcsességgel” (ApCsel 6,3). Az Úr Jézus a keresztfán végezte értünk a legnagyobb szeretetszolgálatot: életét adta a bűnösökért! S még halála előtt is példát adott nekünk: „Szeressétek el-lenségeiteket, és imádkozzatok azokért, akik üldöznek titeket...” (Mt 5,44) Közbenjárt mindenkor megfeszít(tet)őier: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.” (Lk 23,34) Uruk Hegyi beszédének a summája az Isten- és emberszeretet nagy parancsának tanítása; ez a mi „több igazságunk!” „... mondom nektek, ha a ti igazságotok messze felül nem múlja az írástudókat és farizeusokét, akkor semmiképpen sem mentek be a mennyek országába.” (Mt 5,20) – „Szeretni: nem pusztá szó, / A szeretet élő való. / Mi Jézustól tudjuk: mi az igaz szeretet...” (EÉ 574,1) És ki? Az Úr Isten!

■ GARAI ANDRÁS

Motiváció-és kincskeresőben

Lassan egy hónapja már, hogy újból az iskolapadban kell ülnöd. Elképzellek, ahogy egy kémiaórán az osztályteremben vagy, az utolsó előtti padban.

Eleinte még érthető számodra, amit a tanár mond, de ahogy telnek-múlnak a percek, szép lassan egybefolyik minden – már csak merő morajlás, amit hallasz. Kezded észrevenni, hogy hol vannak a nyári festés hibái a falakon, majd tekintet az új, bordó függöny redőit kezdi pásztázni. Ezután észreveszed az ablaküvegek közé szorult legyet, amely keservesen és hiába próbál menekülni, újból és újból nekicsapódik az üvegnek.

Idővel szemeid a távolba néznek, megpihennek a közeli, napsütötte diófa sárgálló levelein, melyeket lágyan fújdogál a hűs őszi szellő. Közben eszedbe jut a nyár, amikor bicajoztál, amikor fürdöttél a Balatonban, amikor oda mehettél, ahova csak akartál. De jó is volt! A szabadság, a barátságok, az új élmények...

És ekkor jön el az a pillanat, amikor fogva már fogalmad sincs, miről is van szó az órán. Ha felszólítanak, képtelen volnál felelni bármire is. „Hát igen, tulajdonképpen miért is vagyok itt ezen az órán? Miért is kell egyáltalán tanulnom? Főleg olyasmit, ami egyáltalán nem is érdekel!” – gondolod közben magadban, és várod, nagyon várod a kicsengetést. Majd azt mondd magadnak a huzatos folyosó friss levegőjéből nagyot lélegezve: „Ez az óra borzalmas volt!”

És igazad van. Egyetérték veled: ez az igazi iskolai borzalom, amikor nem vagy motivált arra, hogy tanulj, hogy elolvass valamit, hogy utána nézz valaminek a könyvtárban vagy épp a neten, hogy egyáltalán érdekeljen valami, aminek utánajárnál, és amiről esetleg cikket írnál az iskolai újságba, vagy ami miatt érdemes volna felkeresni a tanárt egy délután, hogy meséljen még az adott anyag részéről, mert olyan érdekes...

Hasznos lehet elgondolkodni azon, vajon miért is nem megy a tanulás már most, az év elején, és hogy egyáltalán létezik-e valamifajta motiváció, amelybe belekapaszkozhatnál. Vegyünk sorra néhányat!

Édesanyádnak megfelelni? Ő örülne a legjobban, ha megtámaszkodnál. Vagy a ta-

SZÓSZÓRÓ

Iffjúságirovat-gazda: Balog Eszter

národ kedvéért tanulni, aki még lehet, hogy valamilyen versenyre is elküldene? Biztos nagy dicséretben részesülnél az osztály, sőt az egész iskola tanulói előtt! Vagy azért, mert édesapád fizet, ha jó jegyeket szerzel? Mert büszke lenne rád, amikor átadhatná neked a megígért jutalmat?

A barátnődnek megfelelni...? A lányok nagyon szeretik, ha felnézhetnek a barátjukra. Vagy épp a barátodnak megfelelni? A legtöbb fiú szereti, ha értelmes, okos és ügyes az a lány, akivel barátkozik.

De mivel a soron következő fizikaórán épp az előttd ülő fejt nézed, arra gondolsz, hogy a te esetében egyik említett motiváció sem létezik. Akkor mi az, ami hajtana, ami előrevinne?

Próbálj meg belekapaszkodni abba, amit Jézus Krisztus mondott: „... én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” (Mt 28,20b) Tehát nem vagy egyedül – még az iskolapadban sem! De még akkor sem, amikor úgy érzed, hogy az egész iskola, sőt az egész világ ellened van, vagy ha összecsapnak a fejed fölött a hullámok, ha senki sem szeret, ha minden másképp sikerül, mint ahogy eltervezted.

Próbálj Jézushoz imádkozni, és kérd, hogy ő adjon erőt figyelni, összpontosítani, tanulni, hogy kirajzolódhasson előttd, miben vagy ügyes, és hogy meg tudj küzdeni azokkal a tárgyakkal is, amelyeket egyáltalán nem szívesen! Így szerepel lassan kiderül majd, miben vagy tehetséges, mi szerez örömet a számodra, sőt idővel kirajzolódik az is, hogy mi leszel, ha nagy leszel.

Hidd el, biztosan van, amiben ügyes vagy; kérlek, legyen türelmed megtalálni a kincseidet! Ne add fel olyan könnyen! Jézus ott van veled az úton, készen áll arra, hogy segítsen. Csak tedd össze a két kezéd...

■ BALOG ESZTER

ISTENTISZTELET-KÖZVETÍTÉS A RÁDIÓBAN

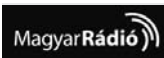
Bemutatkozik a Tatabányai Evangélikus Egyházközség

Tatabánya – 1950-től Komárom, majd 1990-től Komárom-Esztergom megye székhelye – négy település (Alsógalla, Felsőgalla, Bánhida és a régi Tatabánya, az eredeti bányásztelepülés) összekapcsolásával született meg 1947-ben. Evangélikusok a 19. század végétől, a bányászat megindulásától telepedtek ide az országot minden részéről.

A betelepült evangélikusok 1930-ban alakították meg önálló gyülekezetüket. Ettől kezdve a kicsiny, de nagy területen élő közösség körében egészen 1970-ig két-három lelkész teljesített szolgálatot, azóta pedig egy lelkész szolgál.

A tatabányai evangélikusság hányattottságát jól illusztrálja „ingatlanhelyzetek” története. A gyülekezet megalakulásakor semmilyen épülettel nem rendelkezett. Első temploma 1937-ben épült fel Bánhidán. Egy évvel később pedig megépült az ennél jóval nagyobb, körülbelül ötszáz férőhelyes újtelepi templom. Ennek ma már csak a romjai láthatóak, ugyanis a hatvanas években a hatóság mindhárom történelmi felekezet Újtelepen álló templomát – némi kártalanítás ellenében – lefoglalta. Az evangélikus gyülekezet a kapott kártalanítási pénzből Alsógallán családi házat vásárolt, és az udvaron imatermet épített. Ez lett a bánhidai templom mellett a gyülekezet másik közösségi helyisége, illetve lelkései hivatala.

A gyülekezet „kétlakosága” és bizonyára az egykori nagy templom emléke is táplálja sokak azon álmát, hogy a közeljövőben új templom épüljön a város egy könnyen megközelíthető, központi fekvésű helyén. E terv megvalósulását – mely néhány éve már szerződés-kötési fázisba jutott – mindaddig a városban levő nehezítő erők megakadályozták. A készség azonban megvan, hogy ha úgy adatik, elkezdődjön az álomnak a megvalósulása. Ehhez azonban nélkülözhetetlen a közösség megújulása,

Evangélikus istentisztelet a Magyar Rádióban

Szeptember 28-án, vasárnap 10.04-től istentiszteletet hallhatunk az MR1 – Kossuth rádió hullámhosszán Tatabányáról. Igét hirdet Schermann Gábor lelkész.

lelkiekben való gyarapodása és összegyűjtése a városból. Ezt a célt szolgálják – a hagyományos gyülekezeti munka és egy közösségi mag egyre aktívabb szolgálata mellett – a *Lámpás* című gyülekezeti újság, mely évente négyszer minden családnak érdeklődőkhöz eljut, a *Magvető* című internetes kiadvány, amely hétről hétre megjelenik a templomi istentiszteletek írásban rögzített szövegével, valamint a gyülekezet mindenki előtt nyitott levelezőlistái; ez utóbbiakra jelentkezni lehet a lelkései hivatalban.

A bánhidai templom új orgonája – mely 2006 óta szolgál az istentiszteleteken – szintén a tervezett új templom számára épülő nagy orgona első ütemeként készült.

A bánhidai templom felszentelésének hetvenedik évfordulóját az elmúlt év adventjén ünnepelte a gyülekezet. Ez alkalmából egy gyülekezettörténeti és ismertető füzet is megjelent a presbitérium gondozásában, a közösség részletes történetével, a valaha itt konfirmáltak és itt szolgálók névsorával, fényképekkel és dokumentumokkal. Ez és sok más információ is elérhető a gyülekezet internetes oldalán, a <http://tatabanya.lutheran.hu> honlapon.

mtv

Evangélikus műsorok a Magyar Televízióban

Gutenberg Bibliája címmel szeptember 21-én, vasárnap 11.15-kor az m1-en dr. Rozsondai Marianna ismertetésében bemutatjuk a könyvnyomtatás egyik első kiadványát, a *Gutenberg* által nyomtatott Bibliát. A műsört aznap délután 14.30-kor az m2-n megismétlik.

Evangélikus templomok címmel szeptember 21-én, vasárnap 11.25-kor az m1-en Kővágóörsre és Várpalotára látogatunk. A műsört aznap 14.45-kor az m2-n megismétlik.

Mindkét műsor szerkesztője Nagy László, rendezője Nemes Takách Ágnes.

ISTENTISZTELETI REND | 2008. szeptember 21.

Szenháromság ünnepé után 18. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.

Lekció: Mt 22,34–46; 2Móz 20,1–17(18–19). Alapige: 1Kor 1,4–9. Énekek: 362., 444.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német, úrv.) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Lacknerné Puskás Sára; du. 6. dr. Széchy Béla; **II., Húvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv., szószékesere) Fodor Viktor; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. 10. (úrv., a Sarepta 57. születésnapja) Bernd Michael; **Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstock M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfy Gyuláné; de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. (úrv., ifjúsági) Smidélisz Gábor; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv., tanévnyitó) Aradi György; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv.) Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (úrv., szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Kertész Géza; **VIII., Bláthy Ottó u. 10. (Betánia Szeretetszolgálat)** de. 9. Benkőczy Péter; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. Benkőczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Kézdy Péter; de. 11. (úrv.) Kézdy Péter; du. 6. dr. Joób Máté; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. dr. Joób Máté; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Lacknerné Puskás Sára; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Kende György; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Kende György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV., Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 75. (nagytemplom)** de. 10. (úrv.) Bátorovszky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Vladika Zsófia; **Cinkota, XVI., Baththyány I. u.** de. fél 11. Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Nagyné Szeker Éva; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Eszlényi Ákos; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. 21.** de. 9. Eszlényi Ákos; **Pesztentörinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátás; **Budafoke, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) dr. Szabó Lajos; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Budakeszi (református templom)** de. fél 9. (úrv.) Bence Imre.

■ Összeállította: BODA SZUSZA

Kilencven esztendő

Születésnap interjú D. dr. Nagy Gyula nyugalmazott püspökkel

► **Az ökumené támogatása nem jelent hűtlenséget a reformáció elveire. Nagy Gyula nyugalmazott evangélikus püspök még kilencvenévesen is arra szeretné felhívni a figyelmet, hogy becsüljük meg egymást...**

Eseményekben gazdag életútján nyomot hagyott a huszadik század. D. dr. Nagy Gyula nyugalmazott evangélikus püspökkel budai otthonában beszélgettünk.

– *Nehéz időkben, 1918. szeptember 22-én született...*

– Őseim Kemenesaljáról, közelebről Vönöckről származnak. Én magam ugyan az egykori Gömör megyében, Pelsőcön láttam meg a napvilágot, de amikor négy-öt hónapos voltam, kitelepítettek bennünket is a szlovák területről. Egy vagonba rakták be mindenünket, s így kerültünk Kapuvárra, egy teljesen idegen helyre, ahol szinte csak katolikusok laktak. Mindenesetre családom mindvégig a Nyugat-Dunántúlhoz kötődött.

Édesapám a pénzügyőrségnél volt tisztviselő. Ő volt az egyetlen, aki megtagadta a szolgálatot, amikor a zsidók vagyonát össze kellett írni. Emiatt egyébként később magas kitüntetést kapott az '56-os kormánytól, hogy így kiállt az üldözöttek mellett. Édesanyám a családot gondozta, a háztartást vezette, öcsém pedig később a soproni textilgyár egyik vezetője lett.

A győri bencések főgimnáziumában érettségiztem, majd Sopronban tanultam az egykori Erzsébet Tudományegyetem Evangélikus Hittudományi Karán.

– *Mi indította el a lelkései pályán?*

– A Kapi családdal való kapcsolatunk. Szomszédok voltunk, jól összebarátkoztunk a Kapi gyerekekkel. Egyébként 1940-ben D. Kapi Béla püspök avatott lelkésszé.

– *Élete jelentős részében azonban elsősorban különböző katedrákon végezte szolgálatát...*

– Filozófiai doktorátust a berlini Humboldt Egyetemen szereztem. Évekig tanítottam Wittenbergben és Halléban. Nem sokkal később teológiából is doktoráltam. Sopronban, Győrben és Pécsen szolgáltam, majd a budapesti Evangélikus Teológiai Akadémia rendszerezés teológiai professzorává választottak. 1971-től Genfben a Lutheránus Világszövetség vezető munkatársaként, majd 1975-től az Európai Egyházak Konferenciájának teológiai igazgatójaként dolgoztam. 1982-ben lettem püspök, négy évvel később elnök-püspök.

– *Feleségével hol ismerkedtek meg?*

– Pécsen, amikor a templom kapujában vártam a gyermek-istentiszteletre a fiatalokat, egyszer csak jött egy csinos, fiatal hölgy két kislíval, az unokaöccsével kézen fogva. Ő volt *Schmidbauer Margit*. Tavaly ünnepeltük a hatvanadik házassági évfordulónkat.

– *Két fiuk és egy lányuk született...*

– ...és van már öt unokánk és két dédunokánk. Egyik fiunk Miskolcon vezet egy vállalkozást, a másik egy bank külügyi igazgatója Budapesten, lányunk pedig Genf legnagyobb gimnáziumának igazgatóhelyettese. Férje világszerte ismert haiti agrármérnök.

Pécsről jut eszembe, hogy a gyermek-istentiszteleteimre még *Schreiber* főrabbi is eljött, mert ő is be akarta vezetni azt a módszert, hogy a padok között járkálva beszélgettem a fiatalokkal, kérdéseket tettem föl nekik.

– *Életének mely időszakát tekinti a legemlékezetesebbnek, legizgalmasabbnak?*

– A szó legszorosabb értelmében vett izgalmat „természetesen” a háború alatt éltük át. Elevenen él egyik győri emlékem a háború idejéből, amikor az oroszok elfoglalták Magyarországot, s a németek visszavonultak. Ekkor a légtalmi pincékbe küldték le a nőket, a gyerekeket, száz-százharminc főt. A pincét mi, lelkészek védjük. Mikor jöttek az oroszok, nem engedték be őket. Apor Vilmost ott lötték agyon, a többie-

ket pedig fölvitték az udvarra, s elkezdtek lövöldözni. A pincében maradtak meg voltak győződve róla, hogy minket is kivégeztek...

Tudja, hogyan mentették az asszonyokat és a lányokat? A győri Öregtemplomnak van egy óriási padlása, följárója viszont nincs, létrával lehet csak fölmenni. Ezen a létrán az asszonyok, lányok fölmentek, a létrát fölhúzták maguk után, így nem történt velük semmi baj, az Öregtemplom padlása megvédte őket. Két-három hónapig ment ez így. Közben Luther-kabátban szekereken jártuk a várost, gyűjtöttük a téglat és a cserepet a tönkrement egyházi épületekhez.

– *Akkor valószínűleg nem gondolta volna, hogy megéri a kilencven évet.*

– Bizony, ez csoda! Hatalmas ajándék, hogy én a kilencvenedik évemet megérhettem, és ma is dolgozhatok, írhatok. Mióta 1989-ben nyugdíjba mentem, megírtam a *Dogmatika* első kötetét és a második kötet első felét. Megírtam az első európai evangélikus szociáletikát. Továbbra is szeretnék még az egyházainkat ma foglalkoztató kérdésekről tanulmányokat írni. Eddig ötvenkét országban jelentek meg írásaim. Mind az öt világrészen jártam is, sőt előadásokat is tartottam. Egészségi állapotom ma már nyilvánvalóan nem engedi meg, hogy hosszabb utakat tegyek.

– *Püspök úr milyen nyelveken beszél?*

– Angolul és németül anyanyelvi szinten, franciául és finnül egy keveset. Az északiakkal a mai napig szívesen ápolom a viszonyt, de máig kapcsolatban vagyok a Lutheránus Világszövetség vezetőivel is.

A SZERZŐ FELVÉTELE

– *Ugyanakkor mindig is erőteljesen munkálkodott a keresztény egység, az ökumené érdekében...*

– Valóban, hosszú időn keresztül az Egyházak Világtanácsa vezetőségének is tagja voltam. Teológiai igazgatója voltam továbbá az Európai Egyházak Konferenciájának.

Két dolog van, amire teológiai munkámban, cikkeimben és napi munkámban mindig is odafigyeltem. Az egyik, hogy az evangélikusságot, a lutheri örökséget hűségesen megőrizzük. A másik fontos dolog, hogy az ökumeni-

kus kapcsolatokat szorosabbra fűzzük és ápoljuk. Meggyőződésem, hogy a kereszténység a 21. századot csak úgy élheti túl, ha az ökumené kiteljesedik, azaz a katolikusok, reformátusok, ortodoxok, evangélikusok és a kisebb egyházak jobban összefognak.

– *Lát erre esélyt?*

– Igen, például a mostani pápa, XVI. *Benedek* – akit *Ratzinger* bíborosként ismerhettünk meg – nagyon bölcs és jó teológus, folytatja *II. János Pál* pápa egyházpolitikáját. Jól ismerem a pápákat, sokszor voltam a Vatikánban is. Nekem már csak a bencés múltam miatt is nagyon könnyű volt kapcsolatot találnom hozzájuk. Én is azt szeretném, hogy a keresztények ne az ellentéteket nézzék, hanem a sokkal többet, azt, ami összekapcsol. Krisztus urunk értünk elszentetett keresztthalála ez: a bűnbocsátó kegyelem és a szeretetben munkálkodó hit, az agapé. Az a hit, amely nem összehúzódik, nem vonul be egy szűk kamrába, hanem dolgozik a világban, és segít mindenütt az embereknek, ahol tud. Ezt a kettőt látom a legfontosabbnak hangsúlyozni: maradjunk hűek a reformációi örökséghez, de ugyanakkor maradjunk ökumenikus közösségekben.

Mindemellett nagyon fontosnak tartom az Ó- és Újszövetség egységét. Az írás önmagát magyarázza. Megértéséhez pedig a teljes Bibliát ismerni kell.

– *Ha visszatekint az elmúlt kilencven évre, mit tenne másként?*

– Ó, van ilyen! Például az evangélikus tanításban nem erőltettem volna annyira a kizárólag a reformációt, hanem többet szoltam volna a többi egyházzal és

arról, hogy ott is vannak kincsek, amelyekből tanulhatunk. A reformáció óriási emlékműve ott áll Genfben. Előtte egy szó van írva: „Luther”. Hát igen, *Luther* az alap, a márványalap, de tovább kell építkezni rajta...

– *Püspök úr néhány éve az Evangélikus Országos Levéltárba adta az iratait...*

– ...negyven bálával. Másfél éven keresztül válogattam és rendeztem az iratokat. Örülök, hogy ezzel a jövőnek dolgozhattam...

■ SZEVEÉNYI ÁGNES

Google Chrome, avagy élesedik a verseny a böngészők piacán

Felgyorsultak az események a böngészők piacán. Csupán két hete, lapunk szeptember 7-i számában számoltam be a Firefox 3 közelmúltbeli fejlesztéseiről (Új Firefox böngésző), máris itt van az új konkurens. Augusztus elején közölte a legnépszerűbb on-line kereső, hogy megjelenteti a Google Chrome böngészőjét. A szoftver, úgy tűnik, forradalmasítani fogja az internet használatát.

Bár ez utóbbi kijelentés talán merészenek tűnik, mégsem gondolom alaptalannak. Két hete a Firefox 3 további fejlesztései kapcsán arról írtam, hogy hamarosan kijön a még újabb változat, amelyik a JavaScriptek végrehajtását gyorsítja. A Chrome már gyorsította is! És ezzel még csak sejtetem az új program előnyeit.

A Google váratlanul lépett a nyilvánosság elé az új böngészővel, a fejlesztését titokban tartották. Azért is, mert a Firefox fejlesztését egy még évekig tartó támogatási szerződéssel éppen a Google finanszírozta. A szakma egyébként sem új böngészőt, sokkal inkább egy webalapú operációs rendszer megjelentetését várta a keresőóriástól. Nem így történt, de lássuk csak, miről van szó!

A Google Chrome számos olyan fejlesztést tartalmaz, amelyekre alapozva már most is kijelenthető, hogy a szoftver gyorsabb, biztonságosabb a vetélytársainál, a Firefox és az Internet Explorer (IE) böngészőinél. A Chrome kitűnően illeszkedik

a Google fejlesztései közé, a webes alkalmazások akár a böngésző megnyitása nélkül is használhatók. A lapokat a böngészőből kihúzza új ablakokat hozhatunk létre, illetve fordítva, több ablakos böngészést egyesíthetünk. Ellátták a szoftvert összeomlás elleni védelemmel; minden lap egymástól függetlenül fut, ha az egyik összeomlik, a másik fut tovább. Inkognitó módban a program eltünteti a böngészés előzményeit, a munkahelyi főnökök nem tudják megnézni, milyen honlapokat látogattunk.

A Chrome figyelmezteti a felhasználót, ha veszélyes honlapot látogat, ezt például a Firefox csak külön telepítendő kiegészítővel teszi meg. Az új alkalmazás megkönnyíti továbbá a könyvjelzők vagy a letöltések kezelését, ha pedig valaki egy korábban használt böngésző beállításait is szeretné használni a Chrome-mal, az utóbbi könnyűszerrel átveszi azokat telepítés közben. Fentiekén kívül, illetve éppen miattuk is, az új alkalmazás gyors, még a valóban gyors Firefox 3-at használók számára is látványos gyorsulás tapasztalható.

Két hete lelkesedtem, hogy a Firefox 3 sikere a szabad szoftverek világának sikere. Bár a Chrome egy multinacionális nagyvállalat terméke, a program mégis nyílt forrású, ha valaki rendelkezik az ehhez szükséges tudással, akár bele is javíthat, változtathat, bővítheti.

A Firefox 3 és a Google Chrome megjelenésével felmerül a kérdés, miként hat ez

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Erdélyi Károly

a böngészők piacára. Miként hat ez a Google legnagyobb piaci vetélytársának, a Microsoftnak a fejlesztéseire? A redmonti szoftveróriás jelenleg is komoly lemaradásban van az Internet Explorer fejlesztésével a többiekhez képest. De nem csupán az említett két böngésző, hanem a norvég fejlesztésű Opera és az Apple fejlesztette Safari is többet tud nála. Feltehetően felgyorsul az IE fejlesztése, minden bizonnyal figyelembe veszik a vetélytársak piacra dobott fejlesztéseinek irányát. Az átlagfelhasználó nyer a versennyel, hiszen válogathat majd a jobbnál is jobb programok között.

A verseny szempontjai között szerepet fog játszani a HTML-szabványok minél jobb megjelenítése, a rendszeres frissítések gyakorisága, de talán az operációs rendszerek közötti átjárhatóság is. Jelenleg ugyanis a Firefox az egyetlen böngésző, amelyet a legnépszerűbb platformok (Mac, Windows, Linux) mindegyikén el lehet érni. Én már nagyon várom, hogy a Chrome-t Linuxon is kipróbálhassam.

■ — ERDELYI —

Habos túrós pite

Hozzávalók a tésztához: 4 db tojássárgája, 15 dkg Rama margarin, 5 dkg élesztő, 1 evőkanál kristálycukor, 35 dkg liszt, csipetnyi só, 2 dl tej. A krémhez: 50 dkg túró, 15 dkg kristálycukor, 1 csomag vaníliás cukor, 4 db tojásfehérje, 1 evőkanál liszt, tetszés szerint mazsola, citromhéj.

A tésztát elkészítéséhez először verjük habosra keverőgéppel a tojássárgákat a margarinnal. Az élesztőt futtassuk fel a cukros langyos tejben, majd az előbbi margarinos masszával együtt gyúrjuk

össze a többi hozzávalóval. Viszonylag lágy tésztát fogunk kapni.

FOTO: BODA ZSUZSA

A krém elkészítéséhez keverjük össze a túrót, a kétféle cukrot, a lisztet és a tojásfehérjéből vert kemény habot. Ízlés szerint ízesítsük mazsolával és citromhéjjal.

Felezzük meg a tésztát, és tegyük egy körülbelül 35x35 centiméteres, sütőpapírral kibélelt tepsibe az egyik, méretre nyújtott adagot. Kenjük rá a krémet, majd fedjük be a másik tésztalappal. Így kelesszük még hozzávetőleg egy órát, és 160 Celsius-fokra előmelegített sütőben körülbelül fél óra alatt süssük készre.

BÉRES Az egészséges emberért

Védje magát!

Szinte nincs olyan ember, aki ne hallott volna már az immunrendszeréről. Azt azonban kevesen tudják, hogyan működik, és hogyan őrizhetjük meg kiegyensúlyozott állapotát.

Külső-belső ellensége

Védekezőrendszerünk feladata, hogy megvédjen a külső és belső idegen, nemkívánatos anyagoktól, kórokozóktól. A bonyolult feladat összetett működést kíván. Rendelkeznünk velünk született immunitással, melyet a falósejtek, a természetes ölösejtek és az úgynevezett komplementrendszer biztosít számunkra, amely egymás után aktiválódó kémiai anyagok összességét jelenti. Ha valamilyen kórokozó kerül a szervezetbe, ezek a sejtek és kémiai anyagok azonnal elpusztítják, bekebelezik, vagy feloldják a külső burkát.

Ha túl sok idegen anyag jut be egyszerre a szervezetbe, és az imént bemutatott mechanizmusok már nem elegendők, akkor közbelépnek a szerzett immunitás sejtjei, a B- és a T-nyiroksejtek. Ezek a sejtek rendkívül sokfélék, annak megfelelően lép működésbe az egyik vagy a másik, hogy milyen idegen anyagot kell felismerniük. Ha a számukra „megfelelő” anyag bekerül a keringésbe, azonnal aktiválódnak, és ellenanyagokat, illetve a kórokozók elpusztításához szükséges fehérjéket termelnek. Munkájuk során memóriasejtek is keletkeznek, melyek hosszú időre, akár életünk végéig is megjegyzik a kórokozóval történt találkozást, így védekezőrendszerünk legközelebb már rövidebb idő alatt képes választ adni.

Vannak azonban olyan helyzetek, melyek az immunrendszer csökkent működését okozhatják, így például bizonyos gyógyszerek (szteroidok, kemoterápiás szerek, fájdalomcsillapítók, antibiotikumok) szedése, valamint egyes betegségek

(cukorbetegség, daganatos megbetegedések, leukémia). Sokan nem is gondolják, hogy vannak olyan élettani állapotok is, például a terhesség időszaka vagy az idősor, amikor az immunrendszer csökkent működhet. Pedig sokszor lehet arról hallani (mondjuk influenzajárvánnyal összefüggésben), hogy az idősok különösen veszélyeztetettek. Egy-egy vírusos megbetegedést leküzdeni idősebb korban gyakran nehezebb és hosszabb ideig tart. Ilyenkor különösen fontos immunrendszerünk támogatása.

Mit tehetünk?

Nem is gondolnánk, hogy mi magunk is mennyit tehetünk azért, hogy immunrendszerünk kiegyensúlyozottan működjön!

A modern kor emberére sajnos jellemző a nyomelemhiány, mely a rendszertelen és egészségtelen táplálkozás következménye. Figyeljünk hát oda táplálkozásunkra!

Gyümölcsök és zöldségek rendszeres fogyasztásával hozzájárulhatunk szervezetünk megfelelő vitamin-, ásványianyag- és nyomelemekszárához.

Az sem újdonság, hogy a különböző élvezeti szerek — így az alkohol és a nikotin is — negatív hatással vannak védekezőrendszerünk működésére.

A megfelelő, kiegyensúlyozott étrend mellett immunrendszerünk megerősítésében nagy segítséget nyújthat a Béres Csepp, amely már több évtizede bevált magyar készítmény. A Béres Csepp olyan arányban tartalmaz ásványi anyagokat és nyomelemeket, ahogy azt a szervezet igényli, így hozzájárul ideális működéséhez, immunrendszerünk megerősítéséhez. Napi 2x20 Béres Csepp és a felszívódásához nélkülözhetetlen C-vitamin szedésével könnyebben kivédheti a betegségek támadásait!

A Béres Csepp® vény nélkül kapható roboráló gyógyszer.

A kockázatokról és a mellékhatásokról olvassa el a betegájékoztatót, vagy kérdezze meg kezelőorvosát, gyógyszerészét!

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

Ó, Uram, a te igéd lámpás

Augusztus utolsó szombatján a tállyai evangélikus templom előtti téren ünneplőbe öltözött sokaság gyülekezett a napsugaras reggelen. Kossuth keresztelőtemplomában ezen a napon tartottuk a Borsod-Hevesi Egyházmegye hagyományos csendesnapját, melyen részt vett a Hajdú-Szabolcsi Egyházmegye is.

A Biblia évéhez igazodva Győri János Sámuelné lelkesítő nyitóáhitata után férje előadását hallgattuk a Biblia mai jelentősége címmel.

Kiemelkedő eseménye volt az alkalomnak a kijelölt tizenhat bibliaismereti állomás felkeresése, ahol a hívek feleleveníthették mindazt, amit e tárgykörben tudnak. Értékes pontokat ért minden jól teljesített feladat, melynek eredményeként a legjobb jutalomban részesültek.

Urunk kegyelmes szeretete hatotta át ezt a játékos biznyságtételt. Együttlétünket a tállyai énekkar és a Crossroad együttes zenei műsora, valamint biznyságtételek sora színesítette.

Öröm volt látni a sok fiatal és hallgatni olykor a gyermekszívajt. Szórványokban élő egyházmegyénk evangélikusainak önértékelési napja volt ez. Megmutatta: ha összegyülekezünk, sokan vagyunk. Isten Szentleke vezette oda mindazokat, akik Jézus közelében testvéri közösségben kívánják mindenkor megélni hitüket.

Köszönet a tállyai gyülekezetnek, amelynek tagjai erejükön felül, Isten akaratából megszervezték számunkra a vendéglátást, az ebédet.

A közös úrvacsora ezen a napon is igazi testvéri közösséggé kovácsolt bennünket, így sokáig szívünkben marad ennek a napnak minden áldása.

BALÁZS TIBOR (Miskolc)

Késő bánat?

Tisztelt Szerkesztőség!

Mint az Evélet több évtizedes hűséges olvasója, nem egyszer estem kísértésbe, hogy egyes – egyházi életünket érintő – cikkeivel kapcsolatban véleményt nyilvánítsak. Ez történt most is, amikor lapjuk 33–34. számában elolvastam dr. Bence József országos rendőrfőkapitány úrnak a történelmi egyházak vezetőihez küldött levelét.

Elnézést kérek a következő profán kitérőért. Nemrég láttam a tévében egy, az 1940-es években készült magyar filmet, amelyben többször felhangzott az alábbi sláger: „Késő a bánat, kedvesem...” Nos, helyben vagyunk, mivel ez a megállapítás pontosan illik az egyházakhoz intézett S. O. S. segítségkérésre. Mert miről is van szó többek között az írásban? Idézek:

1. „...Úgy gondolom, akadnak olyan fiatalok, akiket (...) a kétszeres világbajnok Miha Hákkinennek a figyelemfelhívó kampánya nem ér el, viszont a lelkesükre hallgatnak. (...) Az istentisztelet, a hittan- vagy a bibliaóra ideális fórum lehet a fiatalok megszólítására...” – Már itt nagy tévedésben van a rendőrfőkapitány úr. Ugyanis azok a fiatalok, akik az említett helyeken egymással találkoznak – hitem és meggyőződéseim szerint –, nem járnak diszkóba, nem isznak mértéktelenül, nem ülnek ittasan a volán mögé, és nem drogoznak. Ugyanez fordítva is igaz.

2. „Egyik legfontosabb megóvándó társadalmi csoport a fiatalok sokasága.” – Csak most, húsz év elteltével, amikor egymás után nyíltak a diszkók? Amennyiben az első bal esetek után bezárták volna őket, ma nincsenek keceli halálos balesetek.

3. „...a média és a szórakoztatóipar szereplői azonban nem érhetnek el mindenkit.” – Dehogy-nem! Csak éppen ellenkező hatást, eredményt érnek el. Úgy látszik, a rendőrfőkapitány úr nem néz tévét. Javaslom neki, hogy csak egyetlenegy napig élvezze a kereskedelmi csatornák kínálatát. Fertő, ami onnan a filmekből, reklámokból a nézőkre zúdul. A csábítás trükkjével biztat a gyilkolásra, a szexre. Vedd el a másikat, gázolj át mindenkin és mindenben, aki vagy ami az utadba kerül! És nehogy kilógj a sorból, mert akkor megnézheted magad! Nem beszélve az úton-útfélen szemünket „kápráztató” sajtótermékek pornográf képeiről. Hadd tanuljon a gyerek!

4. A vallás alapeszményét stb., amelyre a levélíró hivatkozik, régen magukévá kellett volna tenniük azoknak, akik az ország irányításáért, a biztonságos élethezért megteremtéséért, az emberi lélek, főleg a fiatalok lelkének a formálásáért felelősek.

Hittestvéri üdvözléssel:

LÁSZIK MÁRIA (Budapest)

HIRDETÉS

SOHA NEM BOCSÁTOM MEG MAGAMNAK, HOGY HAGYTAM AUTOBA ÜLNI A LEGJOBB BARATOMAT OLYAN ÁLLAPOTBAN

MEGHALT A LEGJOBB BARÁT-NŐM

„Az volt az első alkalom, hogy a szüleim megengedték, hogy elvigyem a kocsi. Összeszedtem a barát-nőmet, aztán elindultunk bulizni. Remek volt a hangulat, énekelünk, körbe járt a pezsgősüveg. Én is meghúztam egyszer-kétszer. Aztán rá akartam gyújtani, de a cigi kiesett a számból. Csak egy pillanatra néztem le, de mire újra az útra pillantottam a szembesávban találtam magam. Már csak a kormányt férlerántani maradt időm. Az anyósülésem ülő legjobb barát-nőm meghalt.” (Eszter, 20)

TE LEHETSZ A KÖVETKEZŐ!

TISZTA FEJJEL a diszkóbalesetek ellen
www.police.hu

Diszkóbalesetekkel foglalkozó riportunk az Evangelikus Élet augusztus 17–24-i (33–34.) összevont lapszámában olvasható.

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

A magyar kulturális örökség napjai keretében szeptember 20-án és 21-én 14 és 17 óra között megtekinthető a józsefvárosi evangélikus templom, a Magyarországi Evangélikus Egyház könyvtára, valamint – most először! – a Podmaniczky–Degenfeld család könyvtára az eredeti kastély bútorzatával és harmincezeres könyvtárával (a keszthelyi Festetics-kastélyon kívül az egyetlen megmaradt főúri családi gyűjtemény!). A templomban Horthy Ákos építész-mérnök, a könyvtárban dr. Hubert Gabriella és dr. Mátyási János tart idegenvezetést. Cím: 1085 Budapest, Üllői út 24.

A Vajda Sára Ifjúsági Kulturális Egyesület és a Pusztaföldvári Evangélikus Egyházközség jótékonyági orgonahangversenyt szervez a pusztaföldvári evangélikus templomban szeptember 26-án, pénteken 19 órakor. Közreműködik Somogyi-Tóth Dániel orgonaművész, brácsán játszik Jankó Zita. Belépődíj nincs, adományait köszönettel fogadjuk.

A budapesti Kisebék Óvoda alapításának tizedik évfordulója alkalmából szeptember 27-én, szombaton óvodai napot tartunk a Deák téri gyülekezet épületében. A 10 órakor kezdődő hálaadó istentisztelet és a szülők szereplésével megrendezendő, 15 órakor kezdődő jótékonyági hangverseny között sor kerül az emlékek felidézésére, tánc-, játék- és kézműves-foglalkozásra. A megjelenteket szerény ebéd is várja. Minden érdeklődőt szeretettel hívunk!

HIRDETÉS

A Pápai Evangélikus Egyházközség és a Veszprémi Egyházmegye szeretettel meghívja a szeptember 27-én, szombaton 15 órakor kezdődő ünnepi istentiszteletre a pápai evangélikus templomba. Ezen a napon beiktatják hivatalába Polgárdi Sándort, a gyülekezet megválasztott lelkészét, egyben az egyházmegye esperesét. Az istentiszteleten ígét hirdet, és az iktatás szolgálatát végzi: Ittész János elnök-püspök és Görög Zoltán lelkész. Ünnepi alkalmunkra szeretettel hívjuk és várjuk!

Az egyházközség, illetve az egyházmegye elnöksége és presbitériuma

Útitársak missziói bibliára lesz október 2-án és november 20-án, csütörtökön este 18 órai kezdettel az Országos Iroda földszinti termében (Budapest VIII., Üllői út 24.). Az alkalom házigazdája Szerényi János.

50 ÉVE HARANGÖNTÉS
ÓRBOTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
aranykoszorús
harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.
Referencia: www.harangontes.hu.
Levélcíme: 2162 Órbottyán, Rákóczi u. 121.
Tel.: 28/360-170; mobil: 30/948-9575.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu; gombosmi@invitel.hu.

HIRDETÉS

Fény/törések

A hetvenéves Féner Tamás fotóművész köszöntése és kiállításának megnyitása

A Csillaghegyi Evangélikus Egyházközség szeretettel hívja az érdeklődőket szeptember 21-ére a békásmegyéri templomba (1038 Budapest, Mező u. 12.; tel.: 1/368-6118) az összegyűlekezés napjára. Délelőtt 10 órakor az istentiszteleten Donáth László prédikál. Délben ebédre várjuk vendégeinket. 14 órakor „A kő, amelyet az építők megvetettek, szegeletkővé lett” (Zsolt 118,22) címmel Féner Tamás tárlatát Schweitzer József és Donáth László nyitja meg. Közreműködik Fekete László. Az egyházközség minden alkalma ingyenes, önkéntes adományokat azonban jó szívvel fogadunk.

APRÓHIRDETÉS

Templomok, templomtornyok felújítása, villámvédelem kiépítése. 26 év referenciával. Bede László, 30/943-5089.

37 éves, 160 cm magas, 55 kg, hűtlen feleség miatt elvált, Istenben hívő, vallását gyakorló fiatal ember szeretne megismerni házasság céljából hozzá illő, szolid, hűséges, evangélikus vagy református vallású (protestáns) hölgygel, aki hűséges társa lenne. Jelige: „Hűség és szeretet”.

Az égre mutató kereszt alatt a templomtorny legszébb díze a toronyóra. Ön-nél működik? Toronyóra-, harangjáték-, haranglengető-, vezérlőóra-készítés, -javítás. 5 év garancia. Konkoly Művek Toronyórágyára, 1102 Budapest, Állomás u. 14., telefon: 1/260-7065, 30/949-2915.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Én vagyok az Úr, ez a nevem, nem adom dicsőségemet másnak, sem dicséretemet a bálványoknak. Ézs 42,8 (Mk 12,32; Mk 12,28–34; Róm 14,17–19; Zsolt 142) Mózes a Hóreb hegyénél Isten nevével szerte volna megtudni. Arra hivatkozott, hogy ha majd megkérdezik tőle Izrael fiai, mi a neve atyáik Istenének, nem tud mit mondani. Isten azonban Mózes aggodalmaskodására azt felelte: „A Vagyok kiadott engem hozzátok.” (2Móz 3,14) Nekünk is így mutatkozik be Isten: ő a Vagyok, a Létező, az élet Ura. Bármit teszünk, bárkibe vetjük bizalmunkat Istenünkön, az Úron kívül, mindig szembesülünk a lét dicsőségének és az élet dicsőségének hiányával. Mert egyedül ő az Úr, és nincs rajta kívül Isten.

Hétfő

Nemcsak kenyérről él az ember, hanem mindazzal él az ember, ami az Úr szájából származik. 5Móz 8,3 (1Tim 4,9–12; Jer 30,1–3) Nincs még egy nyelv a magyaron kívül, amelyben a búzákat életnek is hívják. A régi magyar ember nem véletlenül nevezte így gabonáját! A búzaszemen egyfelől megtalálható minden olyan tápanyag, amely szükséges a sarjadó növény fejlődéséhez, másfelől táptételek, rostjai megfelelőek a kenyéretértéket kereső számára. Mi talán egy kicsit jobban értjük, mit jelent a kenyérből való élet. Jó lenne azt is megértenünk, mit jelent az Úr szájából hangzó igével való élet! Jézus Krisztus mondja magáról, hogy ő az élet kenyere...

Kedd

Bizony, itt van Isten, a mi Istenünk örökkön-örökké, ő vezet minket mindhalálig. Zsolt 48,15 (1Pt 3,18; 1Tim 1,18–9–11; Jer 31,18–20,31–37) Azt gondolhatnánk, sokkal felvilágosultabbak vagyunk a régi korok népeinél, amelyek számos istenséget, bálványt kreáltak maguknak. Ma már csak mosolygunk azon, hogy még ajándékokat is vittek az isteneknek. Pedig nem sok alapunk van a fejszólásra – ma is megvannak az isteneink, amelyeknek időt, energiát, anyagiakat szentelünk. S nem vesszük észre, hogy ezek is ugyanolyan bálványok, mint Aséra vagy Baal. De nekünk olyan Istenünk van, aki nem hagy cserben, mellettünk áll, és kész vezetni bennünket egy egész életet keresztül.

Szerda

Új nevet adnak neked, melyet az Úr maga határoz meg. Ézs 62,2b (Gal 2,20; Énekek 8,4–7; Jer 36,1–32) A gyerekek gyakran becenevetek találnak ki egymásnak valamilyen külső-belső tulajdonság alapján, amelyet kidomborít az új név. Azonban nem mindig pozitív tulajdonságok szülnék vállalható új elnevezéseket: előfordul, hogy valakit épp a gyűnevet kísér el egész élete során. Próbál szabadulni tőle, de magán hordozza, mint egy pecsétet. Istenünk lát minket, és pontosan tudja, hogy életünk során milyen elnevezések ragadtak ránk. Azonban ő új nevet akar adni. Így lett Jákóbból (csaló) Izrael (Isten uralkodik); így kaphatunk mi is új nevünk mellé új életet Krisztusban!

Csütörtök

Jézus miután rátekintett, megkezdte, és ezt mondta neki: „Egyvalami hiányzik még belőled: menj, add el, amid van, és oszd szét a szegények között, akkor kincsed lesz a mennyben; azután jöjj, és kövess engem.” Mk 10,21 (Jer 31,3; ApCsel 6,1–7; Jer 37,1–21) Mindig van egyvalami az életünkben, ami közénk és a Mester közé áll. Igaz, hogy rendes fiú volt ez az ifjú, igyekezett betartani a törvényt, mégis volt egyvalami az életében, a vagyon, ami elválasztotta Isten országától. Pedig ha törvénytisztelő életet élt, bizonyára befizette a templomadót. Valószínűleg nem gondolt arra, hogy pont az anyagiak választják el az Úrtól. A mi életünkben is sokszor adódik valami, ami becsúszik, és letérít a követés útjáról; a legkisebbek, a legjelentetlenebbnek látszóak az igazán veszélyesek...

Péntek

Az Úr harcol értetek, ti pedig maradjatok vesztel! 2Móz 14,14 (2Kor 4,9; Lk 23,32–34; Jer 38,1–13) Mi, emberek alapvetően szeretjük kézben tartani a dolgokat. Nehezen bízzuk rá magunkat másokra, nem szeretünk függni senkitől. Félünk, hogy más nem képviseli megfelelően az ügyünket. Nehezen bízunk meg másokban. Vannak azonban olyan területei az életünknek, ahol nem tehetünk semmit, mert nem rajtunk áll vagy bukik a győzelem. A tehetetlenség érző embernek nem marad más, mint szétlátni a karját, várni, reménykedni. Nem a léhaság tételese ez, sokkal inkább az Istenbe vetett bizalom próbája. Mert ő az, aki munkálkodik bennem és a másik emberben is. Sokszor azzal rontunk el mindent, hogy türelmetlenek vagyunk, és nem várjuk meg munkájának eredményét.

Szombat

Tudom, kiben hiszek, és meg vagyok győződve, hogy neki van hatalma arra, hogy a rám bízott kincset megőrizze. 2Tim 1,12 (Zsolt 39,8; Mt 5,17–24; Jer 38,14–28) Azt még talán könnyebb megmondani, hogy kinek hiszek. De hogy akiben hiszek, annak van hatalma, és megtart életem utolsó napjaim, sőt még azon túl is – ezt már sokkal kevesebben merik állítani! Sokan és sokszor buktak már el az emberiség történelme során, amikor meggyőződésüket valami olyasmibe vetették, amiről később kiderült, hogy nem képes megtartani őket. Ez ember sokszor menekül az Istenbe vetett hit elől, mondván, valami modernebbre van szüksége. De újra és újra rá kell döbennie: nincs értelme mást keresni. Bárcsak mi is mindig ki tudnánk mondani: „Igen, tudom, kiben hiszek, és meg vagyok győződve arról is, hogy ő megtart örökre.”

■ CSORBA JÁNOS

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból szeptember 21-étől szeptember 28-áig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>11.15 / m1 Gutenberg Bibliája 11.25 / m1 Evangélikus templomok 12.02 / Duna II. Autonómia Semper reformanda (magyar dokumentumfilm-sorozat) (30') 4. rész Éneklő reformáció Észak-Magyarországon 12.05 / Duna Tv Élő egyház (vallási híradó) (26') 17.20 / m2 Balczó András – Hetvenéves az ötvenes-legendá 19.35 / Bartók Rádió A Biblia éve 2008 Bach: Máté-passió Buxtehude: g-moll prelúdium</p>	<p>13.30 / Kossuth rádió Erős vár a mi Istenünk! Az evangélikus egyház félórása 16.30 / m2 A Budapesti Fesztiválzenekar koncertje. Ravel: La valse (30') 17.15 / m2 100 év – Játék a színház (45') 18.00 / Bartók rádió Máig ható reneszánsz A Weiner–Szász Kamaraszimfonikusok sorozata a reneszánsz év alkalmából 1. rész 20.45 / PAX Gospelést a Magyar Tudományos Akadémia kupolatermében (koncertfilm) (102') 23.05 / Duna Tv Három nő (magyar dokumentumfilm, 2007) (46')</p>	<p>11.00 / Duna II. Autonómia „A magok oltalmára...” – Erdélyi erődtemplomok (magyar ismeretterjesztő filmsorozat, 2002) (13') Marosvásárhely 15.50 / m1 Sírjaik hol domborulnak... (dokumentumfilm) 18.30 / Bartók rádió Mendelssohn: V. (Reformáció) szimfónia A Londoni Filharmonikus Zenekart Bernard Haitink vezényli 22.40 / m1 Médiatopia 2008, Kína 23.25 / m1 Hétköznapi mennyország (svéd filmdráma, 2004) (130')</p>	<p>11.25 / Duna II. Autonómia Nyelvörző 13.30 / Kossuth rádió „Tebenned bízunk eleitől fogva...” A református egyház félórása 14.00 / Bartók rádió A hét zeneszerzője: Bartók Béla Népzene gyűjtések és -feldolgozások 16.34 / M. Katolikus Rádió Testvéregyházaink életéből Jelentések a protestáns világból 21.00 / Duna II. Autonómia A leningrádi pályaudvar gyermekei (lengyel dokumentumfilm, 2005) (38') 23.55 / m1 Hotel Ruanda (amerikai–angol–olasz–dél-afrikai filmdráma, 2004) (121')</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>9.30 / m2 Mátyás király és a reneszánsz (magyar ismeretterjesztő filmsorozat, 2008) (20') 4. rész 14.55 / Duna Tv Európa kék szalagja, a Duna (magyar ismeretterjesztő filmsorozat, 2000) (27') 15. rész: Dunapest 15.45 / m2 A világörökség újabb kincsei (holland ismeretterjesztő filmsorozat, 2004) (15') Gammelstad, a templomfalú 20.00 / Duna Tv Hogyan éltem túl a világvégét (román–francia filmdráma, 2006) 22.45 / PAX Itt az Isten köztünk (dokumentumfilm) (12') Evangélikusok Japánban</p>	<p>11.15 / M. Katolikus Rádió Musica Sacra Kodály Zoltán: Missa brevis 13.21 / Bartók rádió A Biblia éve 2008 100/51. rész Max Stern: Haazinu – kantáta nagybőgőre és zenekarra 13.35 / M. Katolikus Rádió A magyar művészet élő legendái Szokolay Sándor – Nagy Gáspár: Október végi tiszta lángok 18.20 / m2 Mestersége színész (60') Kállai Ferenc 19.30 / Hír Tv Ősök tere 20.20 / Spektrum Zöld energia (dokumentumfilm) (53')</p>	<p>12.05 / Duna Tv Isten kezében (26') 18.04 / Kossuth rádió Rendszerváltókatok – hűz év után 18.05 / PAX Minden lehetséges (koncertfilm) (68') 22.55 / m2 Deus ex machina (marokkói–palesztin–francia–német romantikus dráma, 2002) (90') 23.05 / HBO Az ellenség nyelve (amerikai filmdráma, 2006) (104') 23.15 / m1 21 gramm (amerikai filmdráma, 2003) (124')</p>	<p>10.00 / m1 Evangélikus magazin 10.04 / Kossuth rádió Evangélikus istentisztelet közvetítése Tatabányáról Ígét hirdet Schermann Gábor lelkész. 10.25 / m1 Evangélikus ifjúsági műsor 12.05 / Duna Tv Élő egyház (vallási híradó) (26') 13.00 / PAX Raffay Sándor (magyar dokumentumfilm, 2007) (36') 20.40 / PAX Lélek és építészet (portréfilm) (20') Benczúr László 21.15 / Bartók rádió A Biblia éve 2008 100/52. rész</p>

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
EvÉlet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Nyomdai előállítás: Egri Nyomda Kft.
3300 Eger, Vincellérskola u. 3.
Felelős vezető: Kopka Viktor vezérigazgató

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24.
Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa
(zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitalis Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Árusítva a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu).

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belsőleg negyed évre 2585 Ft, fél évre 5170 Ft, egy évre 10340 Ft, európai országba egy évre 35 100 Ft (137,5 euró), egyéb külföldi országba egy évre 41 000 Ft (161 euró).

Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsőjéig törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Rovatvezetők: Ecsedi Zsuzsa – ÉnekKincsTár (ezsu@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Kóháti Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu)
1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

